

Returadresse:

Land By og Kultur, Natur, Land og Vand
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

**NATURENS
RIGE**

SNAPTUN DRIFTSEJENDOMME A/S
Snaptunvej 59A
7130 Juelsminde

Sagsbehandler
Christian Prinds
Direkte telefon
99 74 16 92
E-post
christian.prinds@rksk.dk
Dato
26. august 2025
Sagsnummer
25-004200

Tim Mølle Dambrug - miljøgodkendelse 2025

Ringkøbing-Skjern
Kommune

Åbnings- og telefon-tider
Mandag 10.00-17.00
Tirsdag-fredag 10.00-13.30

Virksomhedens stamdata

Virksomhedens navn	Tim Mølle Dambrug
Virksomhedens adresse	Åvænget 5, 6980 Tim
Virksomhedens matrikelnummer	62l Norden Åen, Tim
Virksomhedens ejer	Snaptun Driftsejendomme A/S
CVR-nr.	35839003
P-nummer	1019329972
CHR-nummer	66601
Relateret foderforbrug (F_{rel})	725 tons ¹
Nærrecipient	Tim Å
Fjernrecipient	Ringkøbing Fjord
Vandføring opstrøms (medianminimum)	650 l/s
Vandføring nedstrøms (medianminimum)	750 l/s
Vandføring (medianminimum) ved udløbet til Stadil Fjord	1.100 l/s
Maksimal tilladt vandforbrug	320 l/s fra vandløb
Passageforhold	Fri passage
Listebetegnelse, BEK. 1083 / 09-08-2023	I 202 - Ferskvandsdambrug og andre fiskeproduktionsanlæg, bortset fra FREA-anlæg.
Omfattet af VVM-screening, LBK. 4 / 03-01-2023	Ja, Bilag 2, 1f) Intensivt fiskeopdræt
Tidligere miljøgodkendelser	Senest revideret i 2013 på emission.

Aktiviteter

Hovedaktivitet	Ferskvandsdambrug – produktion af regnbueørreder (<i>Oncorhynchus mykiss</i>) til konsum.
Væsentlige miljøforhold	Udledning af næringsstoffer, organisk stof samt medicin- og hjælpestoffer til Tim Å (nærrecipient) og Ringkøbing Fjord (fjernrecipient).

Ny Aktivitet

Aktivitet	Revision af miljøgodkendelse med opdatering af vilkår fra miljøgodkendelse i 2013.
VVM	Der er foretaget en miljøscreening af projektet, og det er vurderet, at aktiviteten ikke er omfattet af VVM-pligt.

¹ Ved sammenlægning af de relaterede foderforbrug for Tim Mølle Dambrug på 426 tons og Nr. Esp Fiskeri på 299 tons

Indhold

1 Ansøgning	4
2 Afgørelse	4
2.1 VVM	4
2.2 Miljøgodkendelse	4
2.3 Høring	5
3 Vilkår	5
3.1 Generelt	5
3.2 Beredskab	6
3.3 Produktion	6
3.4 Vandindtag	6
3.5 Afgitring	6
3.6 Renseforanstaltninger og spildevand	7
3.7 Egenkontrol	7
3.8 Krav til prøvetagning og analyse	8
3.9 BAT standardkrav	8
3.10 Medicin og hjælpestoffer	9
3.11 Slam	12
3.12 Støj, Lys, Lugt og affald	13
3.13 Ophør	15
4 Ikke teknisk resumé	15
5 Miljøteknisk beskrivelse	16
5.1 Lokalisering	16
5.2 Indretning og drift	16
5.3 Udledninger af næringsstoffer mv.	19
5.4 Medicin- og hjælpestoffer – forbrug og udledning	20
5.6 Økologisk tilstand i vandløbet	23
5.7 § 3-beskyttede naturområder	25
5.8 Påvirkning af Natura 2000-områder og bilag IV-arter – væsentlighedsvurdering	25
7 Offentliggørelse og klagevejledning	26
7.1 Offentliggørelse	26
7.2 Klagevejledning	26

Bilagsliste

1	Modtagere af kopi af godkendelsen
2	Oversigtskort
3	Beskrivelse af dambrugets indretning
4	Lovgrundlag, vejledninger og rapporter
5	Dokumentation af vilkår til støj
6	Udlederkrav og kontrol af dambrugets udledninger
7	Beredskabsplan
8	Driftsjournalens indhold
9	Vurdering efter habitatbekendtgørelsen
10	Situationsplan for nyt dambrug
11	Vandindtag
12	Slamtank
13	Ansøgers miljøtekniske beskrivelse

1 Ansøgning

Tim Mølle Dambrug har efterspurgt fornyelse af miljøgodkendelsen i forbindelse med forestående sammenlægning af Tim Mølle Dambrug og Nr. Esp Fiskeri på Åvænget 5, Tim (Tim Mølle Dambrug). Miljøgodkendelsen er senest revideret i 2013.

Der har været meddelt tillæg til miljøgodkendelsen i 2023 vedr. forhøjelse af udlederkrav for kvælstof.

2 Afgørelse

2.1 VVM

Der er foretaget en screening af projektet i henhold til Bekendtgørelse om miljøvurderinger af planer og programmer og af konkrete projekter, bekendtgørelse nr. 806 af 14. juni 2023.

Kommunen vurderer, at det ansøgte projekt ikke er af et sådant omfang, at projektet er omfattet af VVM-pligten (Vurdering af Virkning på Miljøet).

Afgørelsen er begrundet i, at miljøpåvirkningens omfang ikke er af en sådan karakter eller grad, at aktiviteterne må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

Afgørelsen er meddelt efter § 21 i Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) – LBK nr. 4 af 03/01/2023.

2.2 Miljøgodkendelse

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler miljøgodkendelse på de i afsnit 3 nævnte vilkår. Godkendelsen gives på grundlag af ansøgningen og oplysningerne i sagen i øvrigt jævnfør beskrivelserne og bilagene til denne godkendelse.

Miljøgodkendelse gives efter miljøbeskyttelseslovens § 33 med 8 års retsbeskyttelse, da det er et projekt, der indebærer en fuldstændig ombygning af dambrugsarealet og derfor behøver beskyttelse af anlægsinvesteringen.

Denne miljøgodkendelse erstatter den nuværende fra 16. december 2013.

Dambrugsbekendtgørelsen fastsætter minimumskrav til drift og indretning af dambruget (BEK nr. 1567 af 7. december 2016)

Der gives tilladelse til udledning af procesvand fra dambruget til Tim Å i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 34 og § 28 samt bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelsesloven.

Der gives tilladelse til udledning af medicin- og hjælpestoffer efter bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand (BEK nr. 1625 af 19/12-2017).

Der stilles vilkår om afgitring efter miljøbeskyttelseslovens § 34 stk. 3.

Fremtidige nye aktiviteter, ændringer eller udvidelser såvel bygningsmæssigt som driftsmæssigt, som kan indebære forurening, herunder affaldsfrembringelse, må ikke påbegyndes, før der foreligger en afgørelse fra kommunen. Kommunen afgør, om godkendelse er nødvendig (miljøbeskyttelsesloven § 33 og 37).

Der gøres opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse eller dispensation efter anden lovgivning. Byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Tilsynsmyndigheden kan til enhver tid revidere kontrolvilkårene for at forbedre egenkontrollen eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn, jf. miljøbeskyttelseslovens § 72 stk. 3.

Denne miljøgodkendelse skal revideres mindst hvert 10. år. Det anvendte lovgrundlag er nærmere beskrevet i Bilag 4.

2.3 Høring

Miljøgodkendelsen har ikke været i nabohearing. Dambruget har sideløbende fået landzonetilladelse til ombygning af anlægget. Udkastet til landzonetilladelsen har været i nabohearing, hvor der ikke er kommet indsigelser. Landzonetilladelsen er godkendt på et møde i Teknik- og Miljøudvalget d. 19. august 2025.

3 Vilkår

3.1 Generelt

- 3.1.1 Dambruget skal indrettes og drives som beskrevet i miljøgodkendelsen.
- 3.1.2 Virksomheden skal holde Ringkøbing-Skjern Kommune orienteret om, hvem der er miljømæssigt driftsansvarlig for dambruget.
- 3.1.3 De af godkendelsens vilkår, der angår driften, skal være kendt af de personer, der er ansvarlige for eller udfører den pågældende del af driften. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på dambruget.
- 3.1.4 Dambrugets journaler, procedurer og øvrige registreringer med miljømæssig relevans skal være tilgængelige for kommunen.
- 3.1.5 Dambruget skal føre en driftsjournal, der skal opgøres en gang om året. Medmindre andet aftales, skal opgørelsen ske pr. 31. december, og resultaterne skal være kommunen i hænde senest 1. februar det følgende år. Driftsjournalen skal på forlangende forevises kommunen. Den skal opbevares mindst fem år efter afslutningen. Driftsjournalen skal indeholde de oplysninger, som fremgår af Bilag 8.
- 3.1.6 Andre miljøbelastende aktiviteter end de, der er beskrevet i godkendelsen, må ikke finde sted. I tvivlstilfælde afgør kommunen, hvad der skal betragtes som miljøbelastende aktiviteter.
- 3.1.7 Godkendelsens vilkår erstatter tidligere vilkår for dambruget.
- 3.1.8 Miljøgodkendelsen skal revideres mindst hver 10. år.

3.2 Beredskab

- 3.2.1 Dambruget skal følge beredskabsplanen for uheld og utilsigtet udslip jf. Bilag 7.
- 3.2.2 Ved driftsuheld, der kan medføre forurening af kloaksystem, jord, vandmiljø, grundvand eller luft, skal dambruget straks:
- Forsøge at afværge situationen
 - Forsøge at standse forureningen og/eller dens spredning.
 - Kontakte alarmcentralen på telefon 112 ved større eller ikke kontrollerbare uheld.
- 3.2.3 Ringkøbing-Skjern Kommune skal orienteres hurtigst muligt.
- 3.2.4 Senest 7 dage efter uheld skal dambruget have indsendt rapport til kommunen, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.

3.3 Produktion

- 3.3.1 Dambrugets indretning skal være i overensstemmelse med miljøgodkendelsens beskrivelse og vilkår.
- 3.3.2 Hvis produktionsplanen ønskes ændret væsentligt, f.eks. produktion af andre fiskearter, fiskestørrelser osv., skal dette meddeles kommunen.
- 3.3.3 Der må alene benyttes tørfoder med følgende krav for konsum- og sættefisk:
- Indholdet af fordøjelig energi (netto-energiindholdet): Indholdet af fordøjelig energi (DE) i foderet skal være på mindst 18,2 MJ/kg (4,35 Mcal/kg).
 - Smuldindholdet må maksimalt være 1 %.

3.4 Vandindtag

- 3.4.1 Dambruget må ikke indvinde mere end 320 l/s.
- 3.4.2 Der skal være monteret vandføringsmåler (nøjagtighed på 5 %) med log-funktion i alle vandindtag til ferskvandsdambruget og alle vandafløb fra ferskvandsdambruget, således at det samlede vandindtag hhv. vandaflodning kan følges kontinuert (min. måling af vandføring hvert 10. minut)

3.5 Afgitring

- 3.5.1 Indløbsgitteret må højst have en gitterafstand på 4 mm, og udløbsgitteret må højst have en gitterafstand på 10 mm. Ind- og udløbsgitter skal være af godkendt type.

- 3.5.2 Afgitringen skal være udført i solidt, ikke-fleksibelt og ikke-forgængeligt materiale og være fastmonteret i et bygværk og være tætsluttende langs bredder, sider og bund af vandløbet.
- 3.5.3 Enhver gittersektion skal sikres eller aflåses, således at gitteret ikke umiddelbart kan fjernes eller løftes. Dvs. at gitteret skal boltes fast eller på anden måde sikres.
- 3.5.4 Hvis afgitringen ikke længere opfylder kravene eller i øvrigt ikke er intakt eller i funktion, skal dambruget straks underrette kommunen.
- 3.5.5 Afgitringen skal placeres således, at den flugter med vandløbets bredder og placeres således, at der ikke opstår blindgyder.
- 3.5.6 Afgitringen skal være intakt og i funktion hele året.

3.6 Renseforanstaltninger og spildevand

- 3.6.1 Driften af må ikke hindre, at Tim Å umiddelbart nedstrøms dambruget har en økologisk tilstand i overensstemmelse med den gældende vandområdeplan eller bedre.
- 3.6.2 Dambruget skal gennem den daglige drift sikre, at slamfjernelsen fra slamkegler, mikrosigter, biofiltre foretages så effektivt som muligt. Disse renseforanstaltninger skal være i drift hele året.
- 3.6.3 Plantelagunerne skal oprensnes således, at vanddybden er mellem 0,5 m og 1 m med en gennemsnitsdybde på 0,9 m. Det skal ligeledes sikres, at vandoverfladearealet bevares.

3.7 Egenkontrol

- 3.7.1 Der skal inden for hver driftsperiode på 1 år (365 dage +/- 15 dage) udtages 26 prøver af det samlede vandindtag og 26 prøver af det samlede vandudtag. Prøvetagningen skal fordeles jævnt over driftsperioden svarende til 2-3 prøvesæt i ind- og udløb pr. måned.
- 3.7.2 Vandprøver skal udtages af et akkrediteret laboratorium. Planlagt prøvetagning kan udskydes, hvis forholdene i vandindtag eller udløb er væsentligt afvigende fra normal drift f.eks. i forbindelse med oprensning af damme, bundfældning eller ved sygdomsbehandling.
- 3.7.3 Resultatet af analyser samt supplerende oplysninger jf. vilkår 3.7.1 skal være tilgængelige for kommunen senest fire uger efter prøveudtagningen. Data skal gøres tilgængelige efter kommunens anvisning (på godkendelsestidspunktet leveres data til Danmarks Miljøportal).
- 3.7.4 Udløbsvandet skal overholde de kravværdier til udledning af total-kvælstof, total-fosfor, ammonium og organisk stof (BI₅) som fremgår af Bilag 6. Til kontrol af kravoverholdelsen anvendes dambrugsbekendtgørelsen og bilagets beregningsregler.
- 3.7.5 Iltmætningen i udløbet skal være mindst 70 %.

3.8 Krav til prøvetagning og analyse

3.8.1 Prøvetagning og analyse skal følge nedenstående procedure:

1. Prøveudtagning

Prøverne skal udtages i dambrugets indløb og udløb som puljede døgnprøver, baseres på den aktuelle vandanvendelse på måletidspunktet og analyseres for indhold af:

- Organisk stof målt som modificeret BI5 (mg/l)
- Totalfosfor (mg/l)
- Totalkvælstof (mg/l)
- Ammoniumkvælstof (mg/l)

Prøverne skal være repræsentative og udtages i fuldt opblandede vandmasser. Sugespidsen placeres i midten af vandstrømmen 1/3 af vanddybden over bund.

Alle analyser skal foretages i henhold til Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger (Analyse kvalitetsbekendtgørelsen).

2. Supplerende oplysninger

I forbindelse med hver prøvetagningsserie skal følgende forhold oplyses:

- Vandføringen i dambrugets samlede indløb (l/sek.). Vandføringsdata siden seneste prøvetagning skal på forlangende leveres i det format, som kommunen anviser.
- Vandføringen i dambrugets samlede afløb (l/sek.). Vandføringsdata siden seneste prøvetagning skal på forlangende leveres i det format, som kommunen anviser.
- Vandtemperaturen (° C) i hvert målepunkt.
- Iltmætning (%) i hvert målepunkt.
- Bestand (tons) på prøvetagningsdagen og dagen før.
- Dato for prøvetagnings begyndelse og afslutning.
- Eventuelle atypiske forhold (f.eks. sygdom, sygdomsbekæmpelse eller ændringer i dambrugets rutiner i prøvetagningsdøgnet).

3.8.2 Alle supplerende oplysninger i forbindelse med prøvetagningen skal noteres i driftsjournalen (jf. vilkår 3.7.1).

3.9 BAT standardkrav

3.9.1 Dambrugets produktionsmængde sammenholdt med spildevandsudledningen skal overholde BAT-kravene i dambrugsbekendtgørelsens bilag 7 for en årlig

produktionsstørrelse over 230 tons. Ved en produktion af ørred på under 1 kg er kravene:

Parameter	Kvælstof	Fosfor	BI ₅
BAT-krav	27 kg/tons ørred	1,8 kg/tons ørred	19 kg/tons ørred

3.10 Medicin og hjælpestoffer

Generelle vilkår omkring medicin og hjælpestoffer

- 3.10.1 Alle fisk, uanset om de produceres på dambruget eller indkøbes, skal vaccineres mod rødmundssyge. Ved faldende immunitet skal der foretages revaccination, når det anbefales af en dyrlæge. Vaccination mod rødmundssyge kan kun fraviges under særlige omstændigheder, og dyrlægeredegørelse skal i så fald vedlægges driftsjournalen.
- 3.10.2 Anvendelsen af medicin- og hjælpestoffer til behandling af fisk skal begrænses mest muligt ved anvendelse af renere teknologi - såsom vaccination, recirkulering, substitution til mere miljøvenlige stoffer og driftsoptimeringer med henblik på sygdomsminimering.
- 3.10.3 Driften på dambruget skal løbende optimeres med henblik på sygdomsminimering. Herunder skal det sikres:
- at iltniveauet i alle produktionsenheder er stabilt og højt.
 - at fiskene håndteres så skånsomt som muligt.
 - at foderspild undgås.
 - at foderstyringen optimeres.
 - at der løbende sker en optimering af slamfjernelse i produktionsenheder.
 - at der indføres procedurer til overvågning af indløbsvandets kvalitet.
 - at der indføres og sikres faste procedurer for overvågning af fiskenes sundhedstilstand og hurtig handling ved begyndende tegn på sygdoms-udbrud.
 - at der anvendes desinfektionsmidler til støvler/materiel, som kan bidrage til at undgå smittespredning.
- 3.10.4 De specifikke vilkår for brug og udledning af medicin skal overholdes, selvom det kan betyde, at hele den syge bestand ikke kan behandles. Beslutning om, hvad der skal ske med den ubehandlede bestand, afklares med dambrugets dyrlæge / veterinærmyndigheden.
- 3.10.5 Der må kun anvendes medicin, som er ordineret af dyrlæge til Tim Mølle Dambrug med CHR nr. 66601.
- 3.10.6 Proceduren for anvendelse af medicin- og hjælpestof skal være tilgængelig på dambruget og kendt af dambrugets ansatte.

Specifikke vilkår vedr. brug og udledning af medicin

3.10.10 Indholdet af medicin (opgjort som aktivt stof) i det udledte spildevand må ikke overstige nedenstående værdier.

Stof	Maks. udledning (g/døgn)
Florfenicol	530
Oxolinsyre	1.166
Sulfadiazin	907
Trimethoprim	1.425
Amoxicillin	5
Oxytetracyclin	648

Udledningerne anses som udgangspunkt for overholdt, når der behandles efter nedenstående skemaer, hvor dambruget kan medicinere en given mængde fisk angivet i kg afhængigt af behandlingsperiode og dosis. Trimethoprim indgår i blandingsproduktet Neopridimet (tidligere Tribissen), hvor sulfadiazin er den begrænsende faktor for anvendelsen. Der kan således ikke behandles flere fisk med Neopridimet end angivet under sulfadiazin.

Behandlingsdage/ Dosis pr. dag Florfenicol	10 mg/kg	12,5 mg/kg	15 mg/kg	17,5 mg/kg	20 mg/kg
7 dage	52.973	42.378	35.315	30.270	26.487
8 dage	52.973	42.378	35.315	30.270	26.487
9 dage	52.973	42.378	35.315	30.270	26.487
10 dage	52.973	42.378	35.315	30.270	26.487

Behandlingsdage/ Dosis pr. dag Oxolinsyre	9 mg/kg	10 mg/kg	11 mg/kg	12 mg/kg	12,5 mg/kg
5 dage	259.200	233.280	212.073	194.400	186.624
6 dage	234.000	210.600	191.455	175.500	168.480
7 dage	216.000	194.400	176.727	162.000	155.520
8 dage	202.500	182.250	165.682	151.875	145.800
9 dage	192.000	172.800	157.091	144.000	138.240
10 dage	183.600	165.240	150.218	137.700	132.192

Behandlingsdage/ Dosis pr. dag Sulfadiazin	20 mg/kg	21,25 mg/kg	22,5 mg/kg	23,75 mg/kg	25 mg/kg
5 dage	45.360	42.692	40.320	38.198	36.288
6 dage	45.360	42.692	40.320	38.198	36.288
7 dage	45.360	42.692	40.320	38.198	36.288
8 dage	45.360	42.692	40.320	38.198	36.288
9 dage	45.360	42.692	40.320	38.198	36.288
10 dage	45.360	42.692	40.320	38.198	36.288

Behandlingsdage/ Dosis pr. dag Trimethoprim	4 mg/kg	4,25 mg/kg	4,5 mg/kg	4,75 mg/kg	5 mg/kg
5 dage	1.296.000	1.219.765	1.152.000	1.091.368	1.036.800
6 dage	1.188.000	1.118.118	1.056.000	1.000.421	950.400
7 dage	1.110.857	1.045.513	987.429	935.459	888.686
8 dage	1.053.000	991.059	936.000	886.737	842.400
9 dage	1.008.000	948.706	896.000	848.842	806.400
10 dage	972.000	914.824	864.000	818.526	777.600

Behandlingsdage/ Dosis pr. dag Amoxicillin	60 mg/kg	70 mg/kg	80 mg/kg	90 mg/kg	100 mg/kg
5 dage	84	72	63	56	51
6 dage	84	72	63	56	51
7 dage	84	72	63	56	51
8 dage	84	72	63	56	51
9 dage	84	72	63	56	51
10 dage	84	72	63	56	51

Behandlingsdage/ Dosis pr. dag Oxytetracyclin	60 mg/kg	70 mg/kg	80 mg/kg	90 mg/kg	100 mg/kg
5 dage	10.800	9.257	8.100	7.200	6.480
6 dage	10.800	9.257	8.100	7.200	6.480
7 dage	10.800	9.257	8.100	7.200	6.480
8 dage	10.800	9.257	8.100	7.200	6.480
9 dage	10.800	9.257	8.100	7.200	6.480
10 dage	10.800	9.257	8.100	7.200	6.480

De anvendte behandlinger med medicin skal dokumenteres ved hjælp af besøgsrapporter eller lignende fra dyrlæge og indgå i driftsjournalen.

- 3.10.11 Kun hvor det ikke er muligt at få det ordinerede medicin som medicinfoder, må medicinen iblandes foderet i blandemaskine. Dyrlægens anvisninger skal dog altid følges. Der henvises til gældende veterinærlovgivning.

- 3.10.12 Hvis dambruget i en akut situation får behov for at anvende og udlede andre veterinært godkendte stoffer til behandling af fisk end de tilladte stoffer på dambruget, skal kommunen orienteres om anvendelse og behandlingsmetode snarest og senest 1 uge efter påbegyndt behandling. Gentagen behandling med et ikke miljøgodkendt stof skal godkendes af kommunen.

Specifikke vilkår vedr. brug og udledning af hjælpepestoffer

- 3.10.13 Indholdet af hjælpepestoffer i det udledte produktionsvand, angivet som aktivt stof, må ikke overstige nedenstående mængder.

Stof	Middel stofmængde (g/døgn) - årsgennemsnit	Maksimal stofmængde (g/døgn)
Formaldehyd	596	2.981
Brintoverilte	648	6.480
Pereddikesyre	Intet miljøkvalitetskrav	Intet miljøkvalitetskrav
Kobber	65	130
Kloramin-T	376	376
NaCl (salt)	64.800	64.800

- 3.10.14 Hver behandling dokumenteres i driftsjournalen.
- 3.10.15 På anmodning fra kommunen, skal dambrugets ejer underrette om forestående behandlinger med medicin og hjælpepestoffer således, at kommunen har mulighed for at kontrollere, om udlederkravene overholdes.

3.11 Slam

- 3.11.1 Anlæg til slamopbevaring skal i sider og bund være udført i impermeabelt materiale således, at der ikke sker udsivning af slam og slamvand til vandløb eller nedsivning til jord eller grundvand.
- 3.11.2 Området til slamopbevaring skal indrettes, således at der ved uheld ikke kan ske afløb af slam/slamholdigt vand, som kan forårsage forurening. Når der anvendes gyllebeholder eller lignende til opbevaring af dambrugsslam, må der således ikke fastmonteres pumper på gyllebeholderen. En gyllebeholder eller tilsvarende skal samtidig have

monteret alarm, som udsender meddelelser eller lignende ved fald i overfladeniveau eller ved kritisk højt niveau.

- 3.11.3 Hvis der anvendes gyllebeholder eller lignende til opbevaring af dambrugsslam, skal der hvert 5. år gennemføres en beholderkontrol. Kontrollen skal gennemføres af et firma, som har autorisation til at gennemføre beholderkontrol ved gyllebeholdere. Der fremsendes dokumentation for udført beholderkontrol til kommunen.
- 3.11.4 Slam og slamvand, der stammer fra oprensning af produktionskanaler, slamkegler, biofiltre, mikrosigter, og plantelagune, skal deponeres i dambrugets slamdepot eller fjernes straks og håndteres på en sådan måde, at der ikke sker udsivning til vandløb eller nedsivning til jord og grundvand.
- 3.11.5 Overskudsvand fra slamdepot skal ledes til dambrugets første del af plantelagunen).
- 3.11.6 Dambruget skal have en opbevaringskapacitet til slam på mindst 9 måneder, og slamdepotet skal tømmes mindst en gang årligt.
- 3.11.7 Tidspunkt for tømning af slamdepot, skønnet slammængde transportør og modtager skal indføres i driftsjournalen.
- 3.11.8 Slam må udbringes på landbrugsjord, hvis det overholder kravene i Bekendtgørelse nr. 1001 af 27. juni. 2018 om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål (Slambekendtgørelsen med senere ændringer).
- 3.11.9 Dambruget skal kunne dokumentere den videre håndtering af slam gennem konkrete aftaler med biogasanlæg, udbringning på landbrugsjord eller lignende. Aftalerne skal opbevares i mindst 5 år og kunne fremvises til kommunen.

3.12 Støj, Lys, Lugt og affald

Støj

- 3.12.1 Virksomhedens samlede støjbidrag – målt eller beregnet som det ækvivalente, korregerede støjniveau i dB(A) – må ikke overstige følgende grænseværdier ved omkringliggende boliger:

Periode	Tidsrum	Enkeltstående boliger i det åbne land	Midlingstid
Mandag-fredag	07.00-18.00	55	*
Lørdag	07.00-14.00	55	*
Mandag-fredag	18.00-22.00	45	**
Lørdag	14.00-22.00	45	**
Søndag- og helligdag	07.00-22.00	45	**
Alle dage	22.00-07.00	40	***

* Grænseværdien skal overholdes indenfor det mest støjbelastende tidsrum på 8 timer. For lørdag er midlingstiden 7 timer.

** Grænseværdien skal overholdes indenfor den mest støjbelastede time. For lørdage eftermiddage (kl. 14.00 – 18.00) er midlingstiden 4 timer.

*** Grænseværdien skal overholdes indenfor den mest støjbelastede halve time.

Støjens maksimalværdier i natperioden kl. 22.00 – 07.00 må ikke overstige de angivne værdier med mere end 15 dB(A).

- 3.12.2 Efter anmodning fra kommunen skal virksomheden foretage støjmålinger og beregninger til dokumentation for, at støjgrænserne er overholdt. Måle- og beregningspunkter fastsættes efter nærmere aftale med kommunen.
- 3.12.3 Kontrolmålinger og beregninger for støj skal foretages og afrapporteres efter retningslinjer i Bilag 5.
- 3.12.4 Hvis de fastsatte støjgrænser overskrides, skal der sammen med rapport om målinger/beregninger fremsendes forslag til støjreduktion med tidsplan for gennemførelse.
- 3.12.5 Kommunen kan forlange støjmålinger og beregninger gentaget, dog højst én gang årligt medmindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke er overholdte.
- 3.12.6 Ved målinger/beregninger for støj, udarbejdelse af afrapportering og gennemførelse af eventuelle tiltag for støjreduktion, skal udgifterne hertil alene afholdes af virksomheden.
- 3.12.7 Dambrugets støjkloder skal støjdæmpes indenfor de tekniske og økonomisk rimelige rammer, så den bedst tilgængelige teknik (BAT) anvendes.

Lugt

- 3.12.7 Dambrugets drift skal tilrettelægges på en sådan måde, at lugtemissioner begrænses mest muligt. Driften må ikke medføre lugtemissioner uden for dambrugets område på lokaliteter, som kommunen skønner væsentlige.
- 3.12.8 Såfremt der opstår væsentlige lugtgener for omgivelserne, kan kommunen anmode dambrugets ejer om nærmere oplysninger (jf. miljøbeskyttelseslovens § 72) og meddele påbud til imødegåelse heraf (jf. bl.a. miljøbeskyttelseslovens § 69).
- 3.12.9 Ved evt. målinger for lugt skal udgifter herfor afholdes af virksomheden.

Lysgener

- 3.12.10 Eventuelle installationer af lysprojektører skal indrettes således, at de ikke giver væsentlige lysgener for beboere på naboejendomme.

Affald og kemikalier

- 3.12.11 Oplagring af affald fra produktionen såsom foder-, hjælpestoffer- og medicinemballage, olie- og kemikalieaffald må ikke give anledning til forurening. Oplagring af affald, der kan medføre forurening, skal ske i tætte emballager og på fast bund.
- 3.12.12 Kemikalier (herunder medicin og hjælpestoffer) skal opbevares i egnede tætte beholdere. Beholderne skal opbevares i et aflåst rum uden afløb. Evt. rester af medicin skal umiddelbart efter endt behandling bortskaffes som farligt affald.

- 3.12.13 Døde fisk skal opsamles dagligt og opbevares i en tæt, lukket beholder, indtil bortskaffelse efter de til enhver tid gældende veterinære bestemmelser.
- 3.12.14 Dambrugets affaldsbortskaffelse skal ske i overensstemmelse med Ringkøbing-Skjern Kommunes anvisninger.

3.13 Ophør

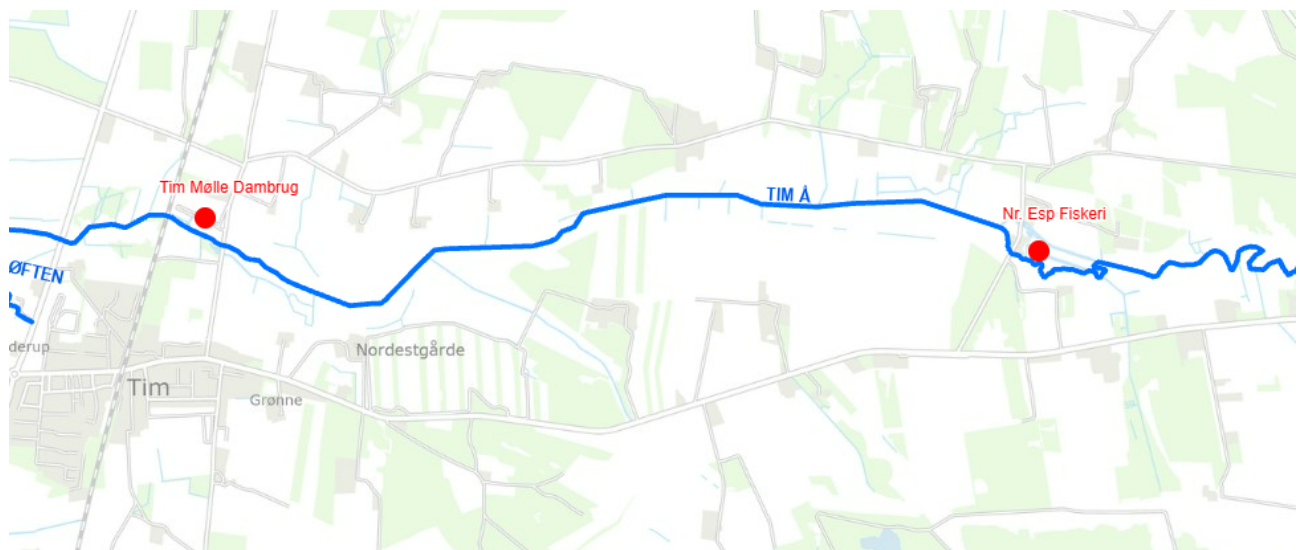
- 3.13.1 Ved endeligt ophør af virksomhedens drift skal den ansvarlige for virksomheden træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet i en miljømæssigt tilfredsstillende stand.
- Forslag til foranstaltninger skal tilsendes og godkendes af kommunen, før driften indstilles. Kommunen afgør, hvornår stedet er i en miljømæssigt tilfredsstillende tilstand.
- 3.13.2 Miljøgodkendelsen bortfalder automatisk, hvis driften har været helt indstillet i 3 år, jf. miljøbeskyttelseslovens § 78a.

4 Ikke teknisk resumé

Ringkøbing-Skjern Kommune miljøgodkender Tim Mølle Dambrug på de i afsnit 3 opstillede vilkår for indretning og drift.

Dambruget vil med den nye miljøgodkendelse øge produktionen og ændre indretningen på dambruget. I forbindelse hermed afvikles produktionen på det opstrøms liggende Nr. Esp Fiskeri, og produktionen samt udledningen af kvælstof og fosfor flyttes ned på Tim Mølle Dambrug.

Dambruget forsynes uforandret med op til 320 l/s fra Tim Å.

Figur 1. Placering af hhv. Tim Mølle Dambrug og Nr. Esp Fiskeri.

5 Miljøteknisk beskrivelse

5.1 Lokalisering

Tim Mølle Dambrug er beliggende ved Tim Å i landzone på Åvænget 5, 6980 Tim. Området er ikke reguleret af lokalplan. Nærmeste nabo er Åvænget 7, som ligger umiddelbart op til dambrugets plantelagune.

I kommunens landskabsanalyse er lokaliteten en del af Stadil Landbrugslandskab. Tim Ådal vurderes at adskille sig væsentlig i karakter i forhold til det omkringliggende landskab, da det omfatter et lavbundsområde og i høj grad er præget af afgræssede enge samt friholdt for hegn og bebyggelse. Ådalen har en ubetydelig påvirkningsgrad. Jernbanen forløber på tværs af området, men ligger forholdsvist lavt. Dambrug i området fremstår forholdsvist skjult af bevoksning og påvirker derfor i nogen grad den visuelle oplevelse af landskabet.

5.2 Indretning og drift

Fremtidig indretning

Tim Mølle Dambrug bliver ombygget fra det nuværende anlæg til et produktionsanlæg med syv produktionsenheder, pumpeanlæg til indvinding af overfladevand, filteranlæg, biofilter, slambehandling og plantelagune. Se Bilag 2 og 10.

Indvinding

Der etableres et indvindingsanlæg svarende til Bilag 11. Selve vandindtaget etableres i stålspuns med to tromlesigter med 4 mm afgitring, og dertil etableres et supplerende nødindtag med 6 mm afgitring, som kan anvendes ved strømnedbrud eller service på tromlesigterne.

Mellem tromlesigterne og selve pumpeanlægget etableres et sandfang i jernspuns som to aflange kanaler á 12x2x3 m, hvor sand kan aflejres, inden vandet møder pumperne. For enden af sandfanget står to pumper, som forsyner dambruget med 320 liter produktionsvand i sekundet.

Inden produktionsvandet ledes til produktionsenhederne, løber det gennem et filteranlæg bestående af 6 filterkummer á 2 x 6 m, som fyldes med bioelementer i en fyldningshøjde 0,7 m. De enkelte filterkummer kan skylles rene, og skyllevandet ledes til dambrugets plantelagune.

Den sidste del af filteranlægget består af et rislefilter, hvor det filtrerede vand ledes over for at afgasse uønsketmæssige gasser i produktionsvandet.

Produktionsenheder

Fra filteret ledes vandet i de syv produktionsenheder, som hver er ca. 90 m x 12 m og har en vanddybde på 1,5 m. Flowet i enhederne sikres med seks air-lifts i hver enhed, og der fjernes slam fra enhederne ved rækker af slamkegler ved hver air-lift, og i hver ende af enhederne sættes to mikrosigter. Slammet fra mikrosigter og slamkegler pumpes ud i slamtanken.

I hver produktionsenhed er der et konstant flow på ca. 900 l/s med en friskvandstilførsel på 45 l/s pr. enhed, og der bliver derfor en recirkulation på ca. 95 %.

For at sikre vandgennemstrømning gennem plantelagunen hæves terrænet på produktionsarealet med ca. 1 m forhold til det nuværende terræn.

Biofilter

Spildevandet fra produktionsenhederne strømmer ind i et Ø15 m biofilter med en vanddybde på 4 m. Filterets vandvolumen er 700 m³ med en fyldningsmængde på 350 m³. Filterlegemerne holdes i konstant bevægelse ved luftindblæsning 0,5 m over bunden i filteret.

Filteret forventes at være selvrensende og partikler strømmer videre ud i plantelagunen sammen med spildevandet.

Plantelagune

For at sikre den nødvendige kvælstof- og fosforrensning indebærer ombygningen af Tim Mølle Dambrug en udvidelse af dambrugets plantelagune på nabomatriklen. Derved bliver lagunearealets bruttoareal ca. 36.000 m². Der forventes ca. 23.500 m² bassin med en gennemsnitlig vanddybde på 0,9 m. Ved en indvindingsmængde på 320 l/s fås en gennemsnitlig opholdstid ca. 18 timer.

Afløbet fra lagunen placeres umiddelbart nedstrøms vandindtaget (Bilag 2), og vandløbet sikres derved mod påvirkning af vandføringen.

Slamtank

Slamopbevaringen på dambruget bliver en tredelt betontank med dimensionerne 30,6 x 10,2 x 3m. Væggene på tanken bliver 1,2 m over terræn. (Bilag 12)

Koncentreret slam fra produktionsenhedernes slamkegler ledes til slamtanken første sektion.

Skyllevand fra mikrosigterne ledes til tankens anden sektion, og det klarede vand ledes til tankens tredje sektion. Det klarede spildevand ledes til mikrosigten efter biofilteret. Skyllevandet herfra føres tilbage til slamtankens anden sektion.

Alle slamtankens sektioner forsynes med udtag til direkte opsugning af slam.

Produktion og foderforbrug

Dambruget vil producere regnbueørred i størrelseskategorien 0,9-4 kg.

Det årlige foderforbrug og produktion for de tidligere anlæg er opgjort i tabellen nedenfor.

Tabel 1. Foderforbrug og produktion i 2019-2023. Oplysningerne kommer fra dambrugets årlige indberetninger.

År	Foderforbrug (tons)	Produktion (tons)
2023*	59.697	54.601
2022	313.072	267.528
2021	344.045	321.886
2020	372.186	347.626
2019	421.427	350.918

*Tim Mølle Dambrug har ikke produceret fisk siden april 2023, da det blev besluttet fra virksomhedens side at undersøge mulighederne for at samle produktionen for Tim Mølle Dambrug og Nr. Esp Fiskeri på Åvænget 5.

På det opstrøms liggende Nr. Esp Fiskeri har der i samme periode været produktion som angivet i tabellen herunder.

Tabel 2

År	Foderforbrug (kg)	Produktion (kg)
2023*	72.543	69.848
2022	222.146	252.215
2021	168.063	202.297
2020	293.055	299.822
2019	317.312	341.589

* Nr. Esp Fiskeri har ikke produceret fisk siden midten 2023, da det blev besluttet fra virksomhedens side at undersøge mulighederne for at samle produktionen for Tim Mølle Dambrug og Nr. Esp Fiskeri på Åvænget 5.

Den samlede produktion for de to dambrug ses i tabellen herunder.

Tabel 3

År	Produktion, Tim Mølle (kg)	Produktion, Nr. Esp (kg)	I alt (kg)
2023*	54.601	69.848	124.449
2022	267.528	252.215	519.743
2021	321.886	202.297	524.183
2020	347.626	299.822	647.448
2019	350.918	341.589	692.507

* Tim Mølle Dambrug og Nr. Esp Fiskeri har ikke produceret fisk siden midten 2023, da det blev besluttet fra virksomhedens side at undersøge mulighederne for at samle produktionen for Tim Mølle Dambrug og Nr. Esp Fiskeri på Åvænget 5.

Fraregnet produktionsåret 2023 giver det en gennemsnitlig produktion på de to dambrug på ca. 600 tons.

Vandindvinding og afgitring

Dambruget forsynes med overfladevand fra Tim Å og har tilladelse til indvinding af 320 l/s. Det typiske vandforbrug har ligget omkring 186 l/s.

I forbindelse med ombygningen af dambruget vil der blive bygget et nyt vandindtag, hvor overfladevandet pumpes ind på dambruget fra en placering vist på Bilag 2 og 10.

Inden pumpen er der en afgitring i form af 2 tromlesigter med en maksimal lysning på 4 mm samt en nødåbning i form af en perforeret plade med hulstørrelse på 6 mm. Nødåbningen må kun tages i brug ved strømodfald eller ved service af tromlesigterne.

Lugt, støj mv.

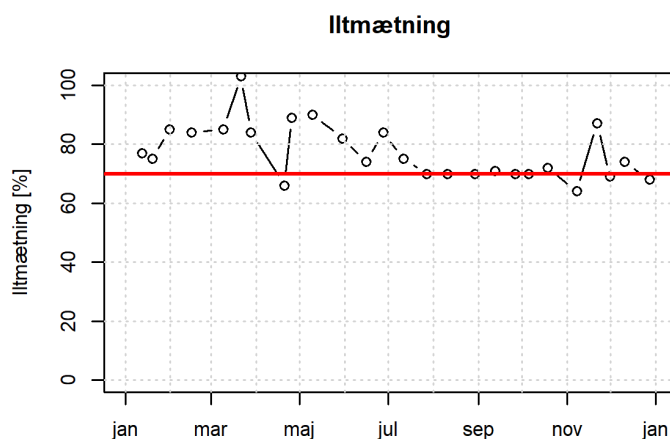
Kommunen har ikke modtaget henvendelser fra naboer ift. lugt eller støj siden forrige fornyelse af miljøgodkendelsen i 2013.

Dambrugets støjgrænser forbliver uændrede og følger Miljøstyrelsens vejledning 5/1984.

5.3 Udledninger af næringsstoffer mv.

Iltmætning

Der er i godkendelsen fastsat vilkår om en iltmætning på 70 % i udløbsvandet fra dambruget. På figuren nedenfor ses den målte iltmætning i udløbsvandet på prøvetagningsdagene i 2022. Næsten alle målinger ligger på eller over grænsen på 70 %. Det forventes, at mulighederne for at opjustere iltniveauet i udløbsvandet bliver forbedret efter ombygningen af anlægget.

Figur 2. Iltmætning i udløbsvandet på Tim Mølle Dambrug i 2022

Maksimale udledninger

De maksimale udledninger efter sammenlægningen er summen af de tidligere tilladelser for hhv. total kvælstof og total fosfor. For ammonium og organisk stof baseres værdierne for den tidligere tilladte fodermængde på Tim Mølle Dambrug. Udledningerne ses i nedenstående Tabel 4.

I forbindelse med seneste miljøgodkendelse af Tim Mølle Dambrug fra 2013 blev udledningen af organisk stof målt som BI₅ nedjusteret i forhold til Dambrugsbekendtgørelsens retningslinjer på grund af manglende målopfyldelse i Tim Å nedstrøms dambruget. Siden 2020 har der været enten god eller høj økologisk tilstand i åen (se afsnit 5.6), hvorfor udledningskravet til BI₅ igen kan sættes til værdien udregnet på baggrund af dambrugets oprindelige fodermængde ($F_{\text{till}} = 229,4$ tons) og Dambrugsbekendtgørelsens² Bilag 2.

Tabel 4. Maksimale tilladte daglige og årlige udledninger for Tim Mølle Dambrug.

Stofparameter	Tim Mølle		Nr. Esp		Ny Tim Mølle	
	Kg/døgn	Kg/år	Kg/døgn	Kg/år	Kg/døgn	Kg/år
Total N	33,7	12.302	32,5	11.859	66,2	24.161
Total P	2,0	730	1,4	511	3,4	1.241
BI ₅	21,8	7.957	19,8	7.238	28,3	10.347
Ammonium-N	20,5	7.483	14,4	5.238	20,5	7.483

² <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2016/1567>

Dambruget skal hvert år udtage 26 prøver af ind- og udløbsvandet til dokumentation af kravoverholdelse af udledning samt dambrugsbekendtgørelsens BAT-værdier. Prøverne skal fordeles jævnt over året.

Kommunen vil fortsat udtage faunaprøver årligt for at følge tilstanden i Tim Å. Prøverne tages op- og nedstrøms dambruget, og prøverne har i siden 2020 vist, at der er enten god eller høj økologisk tilstand i Tim Å nedstrøms dambruget. Sammenlægningen af de to dambrug må ikke give anledning til en forværret økologisk tilstand nedstrøms dambruget.

Der anvendes tilstandskontrol for beregning af kravoverholdelse for stoffer med primær effekt i nærrecipienten Tim Å (BI₅ og ammonium). Der anvendes transportkontrol for beregning af kravoverholdelse for stoffer med primær effekt i fjernrecipienten Ringkøbing Fjord (total-N og total-P).

5.4 Medicin- og hjælpestoffer – forbrug og udledning

Generelt

Miljøkvalitetskrav er fastsat i bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand - BEK nr. 796 af 13. juni 2023.

Udledning af medicin og hjælpestoffer skal begrænses mest muligt ved hjælp af den bedste tilgængelige teknik - BAT. Dertil kommer, at det for enhver udledning også skal sikres, at kvalitetskrav for det pågældende vandområde overholdes, og at der ikke opstår akut giftighed i recipienten. Endvidere er udledning af stofferne omfattet af et generelt forbud (miljøbeskyttelseslovens § 27), medmindre der er givet tilladelse i medfør af lovens § 28.

Risikovurdering for recipienter

Ringkøbing-Skjern Kommune har fået udarbejdet en samlet risikovurdering for udledningen af medicin- og hjælpestoffer for å-systemer og for Ringkøbing Fjord (Niras, 2010).

Miljøgodkendelsens vilkår for anvendelse og udledning af medicin- og hjælpestoffer tager udgangspunkt i risikovurderingen for at sikre, at miljøkvalitetskravene kan overholdes i de berørte vandområder. I risikovurderingen tildeles hvert dambrug en andel af medianminimumsvandføringen til fortynding af medicin- og hjælpestoffer, som sidenhen anvendes til beregning og udarbejdelse af vilkår med procedurer for anvendelse af stofferne på dambrugene. Der tages samtidig stilling til, om der skal sættes skærpede vilkår i forhold til udledning til marine vandområder med skærpede miljøkvalitetskrav for visse stoffer.

For Tim Mølle Dambrug kan der i henhold til risikovurderingen anvendes *100 procent* af medianminimumsvandføringen (Q_{mm}) på 750 l/s til fortynding af medicin og hjælpestoffer.

Beregningerne for anvendelse af medicin- og hjælpestoffer sikrer, at miljøkvalitetskravene i ferskvand og saltvand ikke overskrides. Dambruget udleder til Tim Å, som afvander til Ringkøbing Fjord via Stadil Fjord. Stadil Fjord er en marin recipient i forhold til vurdering af miljøkvalitetskrav, da recipienter med saltholdigheder over 0,5 promille skal vurderes som marine (Miljøstyrelsen 2008).

Forbrug af medicin- og hjælpestoffer³

Forbruget af medicin- og hjælpestoffer på Tim Mølle Dambrug og Nr. Esp Fiskeri har i perioden 2019-2023 været som oplistet i nedenstående tabeller.

Tabel 5. Indberettet årligt forbrug af medicin- og hjælpestoffer (aktivt stof i kg, afrundet) på Tim Mølle Dambrug i perioden 2019-2023.

Stof	2019	2020	2021	2022	2023*
Formaldehyd	565	2.218	4.436	2.234	-
Calciumhydroxid	-	2.250	7.000	-	-
Oxolinsyre	6	-	-	-	-
Kobber	3,57	4,08	3,83	3,44	3,83
Salt, NaCl	-	-	-	14.000	-

* begrænset produktion i 2023

Tabel 6. Indberettet årligt forbrug af medicin- og hjælpestoffer (aktivt stof i kg, afrundet) på Nr. Esp Fiskeri i perioden 2019-2023.

Stof	2019	2020	2021	2022	2023
Formaldehyd	847	-	887	887	565
Calciumhydroxid	48.7000	50.160	38.140	38.140	-
Kobber	3	4,85	5,61	5,61	4,08
Kloramin-T	25	12	27	35	25
Oxolinsyre	4	-	-	-	-
Sulfadiazin	32	5,5	3	-	-
Trimethoprim	6	1,1	0,6	-	-
Florfenicol	0,72	3,82	3,72	-	-

* begrænset produktion i 2023

BAT - generel driftsstyring for god renseeffekt og fiskesundhed

- Undgå undermætning af ilt og udsving i iltkoncentrationen i produktionsanlægget.
 - Høj iltmætning øger egenomsætningen af bl.a. ammonium, iltforbrugende stof mv.
 - Særlig opmærksomhed omkring optimale iltforhold ved høje bestandstætheder (tilsætning af ilt, beluftning, piskning).
 - Undgå høj fodring i perioder hvor fiskenes stofskifte ændres som følge af årstidsbestemte temperaturændringer.
- Sikre tilstrækkelig køling på varme årstider.
- Foranstaltninger til rensning af indløbsvandet.
- Foranstaltninger til begrænsning af foderspild og suspenderet stof i produktionsvandet.

³ Tal fra PULS-databasen (puls.miljoportal.dk)

- Sikre optimal slamfjernelse i produktionsbassiner med slamkegler.
- Sikre kontinuerlig slamfjernelse og hindre ophobning af slam i produktionsanlægget.
- Indsætning af delrensningsprocesser så tæt på kilden som muligt, der sikrer en hurtig fjernelse af fiskeekskremer og slam, hvorved fiskene undgår svingende og dårlig vandkvalitet.
- Driftsstyring omkring udfodring og produktion således at overfodring undgås.
- Særlig opmærksomhed omkring udfodring under ugunstige produktionsforhold eller i situationer med svingende vandkvalitet.
- Skånsom håndtering af fisk og særligt under ugunstige vejrforhold og ved ugunstige temperaturer.
- Anvendelse og løbende indsamling af ny viden omkring brug af immunstimulerende midler i foder evt. i samarbejde med dyrlæge.
- Opsamling af døde fisk.
- Rutiner og procedurer til overvågning af indløbsvandets kvalitet.

BAT - reduktion i forbruget af medicin og hjælpepestoffer

Forebyggelse af smitte m.v.

- Vaccination mod rødmundssyge og andre fiskesygdomme, herunder revaccination ved faldende immunitet.
- Brug af desinfektionsmidler til støvler og materiel, som urensset kan bidrage til smittespredning. Løbende rådgivning fra dyrlæge eller lign.
- Brug af hjælpepestoffer vurderes løbende i forhold til andre og mindre miljøbelastende stoffer (substitution).
- Sikre hurtig handling ved begyndende tegn på sygdomsudbrud.
- Hyppig overvågning af fiskenes sundhedstilstand.
- Procedurer for brug af hjælpepestoffer der sikrer tilstrækkelig effekt og høj intern omsætning
 - o Neddroslet vandtilførsel eller nedlukning af dammenes afløb under brug af hjælpepestoffer
 - o Recirkulering af tilsat stof.
 - o Sikre, at der ikke anvendes unødvendigt høje koncentrationer af hjælpepestof.
- Brug af reducerede mængder af formalin og brintoverilte jf. Faglig rapport fra DMU nr. 659.

BAT på Tim Mølle Dambrug

Kommunen vurderer, at de projekterede anlægs- og driftsmæssige forhold på dambruget i tilfredsstillende grad lever op til BAT for den pågældende anlægstype.

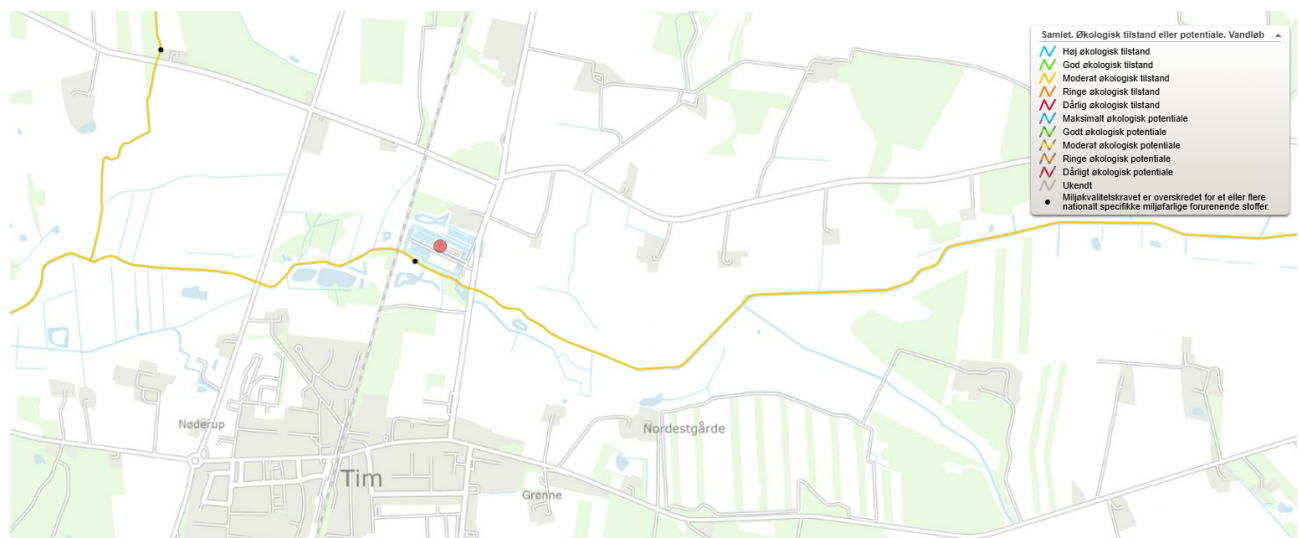
Dambruget har et forholdsvis højt flow af vand gennem anlægget, men korrekt dimensionering af biofiltrervolumen og plantelaguneareal sikrer den nødvendige rensning sammen med en effektiv luft og ilttilførsel, som både kan facilitere en god omsætning af organisk stof og ammonium samt sikre optimale produktionsforhold.

5.6 Økologisk tilstand i vandløbet

Målsætning, tilstand og indsatser i Tim Å

Tim Å-systemet er målsat til god økologisk tilstand i Vandområdeplan 2021-2027. Den faktiske tilstand vurderes ud fra forekomsten af en række biologiske parametre: vandløbsinsekter/-smådyr, fisk, vandløbsplanter, alger samt den kemiske tilstand.

Den nuværende tilstand i Tim Å omkring Tim Mølle Dambrug er samlet vurderet til "Moderat", som skyldes god tilstand for smådyr/insekter, god kemisk tilstand og en overskridelse af miljøkvalitetskravet for zink, mens tilstanden for fisk, alger og planter er ukendt.

Figur 3. Udsnit fra Vandområdeplan 2021-2027. Den nuværende økologiske tilstand samlet set i Tim Å omkring Tim Mølle Dambrug er moderat.

I vandområdeplanen er der udpeget restaureringsindsatser i Tim Å i form af fjernelse af spærringer ved hhv. Nr. Esp Fiskeri, Vandmøllevvej 2, Torsted og Tim Mølle Dambrug. Spærringen ved Nr. Esp Fiskeri blev fjernet i marts 2023 og spærringen ved Tim Mølle Dambrug fjernes endeligt, når dambruget får endelig landzonetilladelse og miljøgodkendelse til ombygningen af anlægget.

Med fjernelsen af spærringerne forventes betydeligt bedre gyde- og opvækstområder for fisk og lampretter, og med vandplansprojektets gennemførsel skabes der bedre habitater og bedre fysiske forhold i Tim Å til glæde for vandløbets smådyrspopulation.

Der er desuden indsatser længere oppe i Tim Å-systemet i form af *åbning af rørlagt vandløb i Bæk i Thorsted Plantage og fjernelse af fysisk spærring i Kærgaard Å (Pøl bæk)*.

Der er flere forundersøgelser og realiseringer i gang mht. vådområder og lavbundsprojekter i området⁴.

⁴ <https://mars.sgav.dk/>

Faunabedømmelser af insekter/smådyr (DVFI)

Som en del af tilsynet med dambruget foretager kommunen årligt en bedømmelse af vandløbet op- og nedstrøms dambruget ud fra DVFI-metoden for at vurdere en eventuel effekt af dambrugets udledning af især organisk stof (BI₅). Faunaklassen for de seneste 2019-2023 år fremgår nedenfor. Da der ikke har været produktion på dambruget i 2024 er der ikke foretaget undersøgelser det år.

Tabel 4: Biologisk vandløbsbedømmelse efter Dansk Vandløbsfauna Indeks (DVFI) i perioden 2019–2023.

År	Opstrøms Tim Å	Nedstrøms Tim Å
2023	6	7
2022	6	6
2021	5	5
2020	7	7
2019	4	4

Opfyldelse af målsætningen om god økologisk tilstand i forhold til insekter/smådyr kræver minimum en faunaklasse 5. Der er altså målopfyldelse med hensyn til insekter/smådyr i Tim Å både opstrøms og nedstrøms dambruget samt i Tim Å de seneste 4 år.

Der er ikke tegn på påvirkning med organisk stof.

Fiskeundersøgelser

Der er lavet enkelte fiskeundersøgelser i Tim Å-systemet omkring Tim Mølle Dambrug. De seneste 25 år er der fundet følgende arter⁵:

- Gedde
- Ørred
- Regnbueørred
- Ål
- Brasen
- Strømskalle
- Grundling
- Stalling
- Hork

Der er ikke gjort fund af arter på udpegningsgrundlaget for nedstrøms liggende habitatområder (Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord samt Ringkøbing Fjord) – dvs. laks, hav-, flod- og bæklampret, stavsild og majsild.

⁵ Data fra Danmarks Miljøportal

<https://kemidata.miljoportal.dk/?et=Datamart+Elektorfiskeri+Vandl%C3%B8b&startDate=01-02-2000&mvMinX=452741.9855945527&mvMinY=6226673.926486287&mvMaxX=460969.35954118194&mvMaxY=6230985.86343422>

5.7 § 3-beskyttede naturområder

Tim Å er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der er desuden udpeget beskyttede naturområder i umiddelbar nærhed af dambruget. Se Figur 4 og Bilag 2.

Figur 4. § 3-beskyttet natur ved Tim Mølle Dambrug. Der er eng og mose i nærheden af dambrugsarealet, og en del af plantelagunearealet er i dag beskyttet engareal.

Ringkøbing-Skjern Kommune har pr. 23. oktober 2024 givet dispensation fra Naturbeskyttelsesloven til ombygning af Tim Mølle dambrug herunder anlæg af plantelagune på et naturbeskyttet engareal.

5.8 Påvirkning af Natura 2000-områder og bilag IV-arter – væsentlighedsvurdering

Kommunen har lavet en væsentlighedsvurdering efter habitatbekendtgørelsen i forbindelse med miljøgodkendelsen (Bilag 9). Det fremgår af vurderingen, at fornyet miljøgodkendelse af Tim Mølle Dambrug og de fremtidige vilkår for drift og indretning af dambruget ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter vil påvirke bilag IV-arter eller Natura 2000-områderne i Stadil Fjord eller Ringkøbing Fjord væsentligt. Det vurderes samtidig, at der ikke er behov for udarbejdelse af en nærmere konsekvensvurdering af projektet.

6 Gyldighed og retsbeskyttelse

Miljøgodkendelsen er gyldig straks efter modtagelsen.

Ved klage kan klagenævnet dog bestemme, at klagen har opsættende virkning. Udnyttelse i klageperioden og mens eventuel klage behandles sker på eget ansvar.

7 Offentliggørelse og klagevejledning

7.1 Offentliggørelse

Afgørelserne bekendtgøres ved annoncering på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside (www.rksk.dk) fra mandag den 1. september 2025. Derudover orienteres interessenter direkte jf. listen i Bilag 1.

7.2 Klagevejledning

Miljøgodkendelse

Der kan efter miljøbeskyttelseslovens § 91 klages over kommunens afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Følgende kan klage: Ansøgeren, Sundhedsstyrelsen - Embedslægeinstitutionen Midtjylland samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i lovens §§ 99-100.

Der gøres opmærksom på, at der til enhver tid er adgang til aktindsigt i de resultater af virksomhedens egenkontrol, som kommunen har, samt i sagen i øvrigt.

Ifølge miljøbeskyttelseslovens § 101 kan afgørelsen prøves ved domstolene. Sag skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

VVM-afgørelse

Der kan efter § 49 i Lovbekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) klages over kommunens screenings-afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Afgørelsen kan påklages af enhver med retlige interesse i sagens udfald. Det vil sige, at du fx kan klage, hvis du ikke mener, at kommunalbestyrelsen har haft hjemmel til at træffe afgørelsen. Du kan derimod ikke klage over, at kommunalbestyrelsen efter din opfattelse burde have truffet en anden afgørelse.

Ifølge § 54 i Lovbekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) kan afgørelsen prøves ved domstolene. Sag skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Kommunen sender på opfordring baggrundsmaterialet for VVM-afgørelsen til eventuelle interesserede.

Indsendelse af klage

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen af afgørelserne og udløber mandag den 29. september 2025.

For behandling af klager, der indbringes for Miljø- og Fødevareklagenævnet betaler klager et gebyr på 900 kr. (privatperson) eller 1.800 kr. (virksomhed og organisation).

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Det er obligatorisk for klager at bruge klagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra klagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Du klager, via Klageportalen. Du kan finde et link på forsiden af www.naevneneshus.dk

Klageportalen ligger på også www.borger.dk og www.virk.dk Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Du betaler klagegebyret med betalingskort i Klageportalen.

Klagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Bilag 1 - Modtagere af kopi af godkendelsen

En kopi af afgørelsen sendt med e-mail eller digital post til nedenstående.

Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015,
lbt@sportsfiskerforbundet.dk, vestjylland@sportsfiskerforbundet.dk

Nærmeste naboer til Tim Mølle Dambrug – Åvænget 4 og 7, 6980 Tim.

Bilag 2 - Oversigtskort

Bilag 3 – Beskrivelse af dambrugets indretning

Fremtidig indretning

Tim Mølle Dambrug bliver ombygget fra det nuværende anlæg til et produktionsanlæg med syv produktionsenheder, pumpeanlæg til indvinding af overfladevand, filteranlæg, biofilter, slambehandling og plantelagune. Ansøgers miljøtekniske beskrivelse kan findes i Bilag 13.

Indvinding

Der etableres et indvindingsanlæg svarende til Bilag 11. Selve vandindtaget etableres i stålspons med to tromlesigter med 4 mm afgitring, og dertil etableres et supplerende nødindtag med 6 mm afgitring, som kan anvendes ved strømnedsbrud eller service på tromlesigterne.

Mellem tromlesigterne og selve pumpeanlægget etableres et sandfang i jernspons som to aflange kanaler á 12x2x3 m, hvor sand kan aflejres, inden vandet møder pumperne. For enden af sandfanget står to pumper, som forsyner dambruget med 320 liter produktionsvand i sekundet.

Inden produktionsvandet ledes til produktionsenhederne, løber det gennem et filteranlæg bestående af 6 filterkummer á 2 x 6 m, som fyldes med bioelementer i en fyldningshøjde 0,7 m. De enkelte filterkummer kan skylles rene, og skyllevandet ledes til dambrugets plantelagune.

Den sidste del af filteranlægget består af et rislefilter, hvor det filtrerede vand ledes over for at afgasse uønsket gasser i produktionsvandet.

Produktionsenheder

Fra filteret ledes vandet i de syv produktionsenheder, som hver er ca. 90 m x 12 m og har en vanddybde på 1,5 m. Flowet i enhederne sikres med seks air-lifts i hver enhed, og der fjernes slam fra enhederne ved rækker af slamkegler ved hver air-lift, og i hver ende af enhederne sættes to mikrosigter. Slammet fra mikrosigter og slamkegler pumpes ud i slamtanken.

I hver produktionsenhed er der et konstant flow på ca. 900 l/s med en friskvandstilførsel på 45 l/s pr. enhed, og der bliver derfor en recirkulation på ca. 95 %.

For at sikre vandgennemstrømning gennem plantelagunen hæves terrænet på produktionsarealet med ca. 1 m forhold til det nuværende terræn.

Biofilter

Spildevandet fra produktionsenhederne strømmer ind i et Ø15 m biofilter med en vanddybde på 4 m. Filterets vandvolumen er 700 m³ med en fyldningsmængde på 350 m³. Filterlegemerne holdes i konstant bevægelse ved luftindblæsning 0,5 m over bunden i filteret.

Filteret forventes at være selvrensende og partikler strømmer videre ud i plantelagunen sammen med spildevandet.

Plantelagune

For at sikre den nødvendige kvælstof- og fosforrensning indebærer ombygningen af Tim Mølle Dambrug en udvidelse af dambrugets plantelagune på nabomatriklen. Derved bliver lagunearealet ca. 27.000 m² med en vanddybde på 0,9 m. Ved en indvindingsmængde på 320 l/s fås en gennemsnitlig opholdstid ca. 21 timer.

Afløbet fra lagunen placeres umiddelbart nedstrøms vandindtaget (Bilag 10), og vandløbet sikres derved mod påvirkning af vandføringen.

Slamtank

Slamopbevaringen på dambruget bliver en tredelt betontank med dimensionerne 30,6 x 10,2 x 3 m (Bilag 12). Væggene på tanken bliver 1,2 m over terræn.

Koncentreret slam fra produktionsenhedernes slamkegler ledes til slamtanken første sektion.

Skyllevand fra mikrosigterne ledes til tankens andet sektion, og det klarede vand ledes til tankens tredje sektion. Det klarede spildevand ledes til mikrosigten efter biofilteret. Skyllevandet herfra føres tilbage til slamtankens anden sektion.

Alle slamtankens sektioner forsynes med udtag til direkte opsugning af slam.

Bilag 4 – Lovgrundlag, vejledninger og rapporter

Godkendelsen er primært givet ud fra nedenstående lovgrundlag og planer fra Miljøministeriet (inklusiv eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der er gældende på godkendelsestidspunktet).

Love, bekendtgørelser, kommuneplaner, vandområdeplaner og naturplaner (med senere ændringer)

Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. BEK nr. 1098 af 21/08/2023 (Habitatbekendtgørelsen).

Bekendtgørelse om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug. BEK nr. 1567 af 7. december 2016.

Bekendtgørelse om krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet. BEK nr. 1433 af 21. november 2017.

Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvande. BEK nr. 796 af 13. juni 2023.

Bekendtgørelse om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål. BEK nr. 1001 af 27. juni 2018.

Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger. BEK nr. 811 af 19. juni 2023 (Analysekvalitetsbekendtgørelsen).

Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). LBK nr. 4 af 3. januar 2023 (Miljøvurderingsloven).

Bekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). BEK nr. 806 af 14. juni 2023.

Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4. BEK nr. 532 af 27. maj 2024 (Spildevandsbekendtgørelsen).

Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed. BEK nr. 928 af 28. juni 2024 (Godkendelsesbekendtgørelsen).

Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse. LBK nr. 5 af 3. januar 2023 (Miljøbeskyttelsesloven).

Ringkøbing-Skjern Kommune. Kommuneplan 2021-2033.

Naturstyrelsen 2016. Natura 2000-plan 2016-2021, Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen, Natura 2000-område nr. 69, Habitatområde H62, Fuglebeskyttelsesområde F43. Miljøministeriet.

Miljøministeriet 2023. Vandområdeplan 2021-2027.

Vejledninger og rapporter

Veterinærmæssig optimering af recirkulerede ørredopdrætssystemer med fokus på anlægsdesign og vandkvalitet. Faglig rapport fra Dansk Akvakultur nr. 2022-1.

End-of-pipe rensning på dambrug. Faglig rapport fra Dansk Akvakultur nr. 2019-3.

Optimering af indretning og drift af plantelaguner på dambrug. Faglig rapport fra Dansk Akvakultur nr. 2019-2.

Dambrugsteknologi – Optimering af driften på etablerede modeldambrug og fortsat videreudvikling af recirkuleringsteknologien, Sammenfatning. Dansk Akvakultur mfl. 2011.

Introduktion og ny viden om hjælpestoffer i dansk akvakultur. Undervisningsmateriale til kursus om hjælpestoffer. Dansk Akvakultur 2012.

Risikovurdering for Skjern Å-systemet inkl. Ringkøbing Fjord – brug og udledning af medicin- og hjælpestoffer. Rapport fra Niras 2010.

Afløbskontrol på dambrug. Statistiske aspekter og opstilling af kontrolprogrammer. Faglig rapport fra DMU nr. 260, 1998.

Notat vedrørende tilpasning af udlederkrav ved overgang fra tilstandskontrol til transportkontrol i: Modeldambrug – specifikationer og godkendelseskrav. Rapport fra faglig arbejdsgruppe. Arbejdsrapport fra DMU nr. 183, 2002.

Miljøstyrelsen 2008. Vejledning nr. 3/2008, Vejledning om godkendelse af ferskvands-dambrug.

Introduktion og ny viden om hjælpestoffer i dansk akvakultur. Faglig rapport fra Dansk Akvakultur nr. 2013-1.

Undersøgelse af biologiske halveringstider, sedimentation og omdannelse af hjælpestoffer og medicin i dam- og havbrug samt parameterfastsættelse og verifikation af udviklet dam-brugsmodel. Supplerende teknisk rapport (anneks 1-8) til DFU-rapport 135-04. DFU-rapport nr. 135a-04.

Minimering af forbrug og udledning af hjælpe-stoffer. Faglig rapport fra DMU nr. 659, 2008.

Omsætningen af formalin i danske dambrug. Faglig rapport fra DMU nr. 699.

Undersøgelse af eventuelle miljøpåvirkninger ved anvendelse af hjælpestoffer og medicin i ferskvandsdambrug samt metoder til at reducere/eliminere sådanne påvirkninger. DFU-rapport nr. 79-00, 2000.

Modeldambrug under forsøgsordningen – Faglig slutrapport for ”Måle og dokumentationsprojekt for model-dambrug” juni 2008, DTU Aqua-rapport nr.: 193-08, 2008.

Bilag 5 - Dokumentation af vilkår til støj

Dokumentation for overholdelse af støjvilkår skal ske ved støjmålinger i omgivelserne, udført efter Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 og 6/1984 eller kildestøjsmålinger kombineret med beregning udført efter den nordiske beregningsmodel for ekstern industristøj som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993.

Kvalitetskrav til målinger og afrapportering

Målinger og beregninger skal udføres af et firma/ laboratorium, der er akkrediteret til støjmålinger eller af en person, som er certificeret til at udføre sådanne målinger, jf. *"Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v. nr. 900 af 17. august 2011"*.

Målinger og afrapportering skal udføres såsom angivet i bekendtgørelsens bilag.

Kontrolmålinger skal udføres, når virksomheden er i drift ved maksimal belastning, og driftsforholdene skal beskrives i målerapporten.

Ved beregninger skal rapporten indeholde de nødvendige oplysninger om beregningernes forudsætninger. Støjkilderne skal beskrives og deres kildestyrke angives.

For hver enkelt støjkilde, hvor der foretages målinger, skal desuden angives lydtrykniveauet i dB(A), målt i et geometrisk veldefineret og – så vidt muligt – let tilgængeligt kontrolpunkt tæt på kilden. Jvf. Miljøstyrelsens vejledning 5/1993 pkt. 3.1.

Rapporten sendes til kommunen senest 2 måneder efter, at målingen er gennemført.

Vurdering af resultater

Støjgrænsen anses for overholdt, hvis de målte eller beregnede værdier ligger under vilkårets grænseværdi med tillæg af måleubestemthed. For faste støjkluder kan der normalt accepteres en maksimal måleubestemthed på 3 dB(A), jvf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993, pkt. 3.5.

Bilag 6 - Udlederkrav og kontrol af dambrugets udledninger

Generelt

Udlederkrav og kontrolregler fastsættes efter dambrugsbekendtgørelsens Bilag 2 for dambrug på emissionsbaseret regulering og Svendsen og Larsen (2016): Ny kontrolmetode for udledninger fra ferskvandsdambrug, DCE-rapport 212.

Tim Mølle Dambrug indvinder overfladevand op til 320 l/s. Tim Å har en Q_{mm} på 750 l/s nedstrøms dambruget.

Dambrugsbekendtgørelsen fastsætter en række udledergrænseværdier og kontrolregler for udledte stoffer, som dambruget skal overholde.

For kvælstof og fosfor gælder den samlede årlige sammenlagte udledermængde for Nr. Esp Fiskeri og Tim Mølle Dambrug, da produktionen samles på Tim Mølle Dambrug. For organisk stof målt som BI_5 og ammonium-N udregnes udledermængderne ud fra Tim Mølle Dambrugs oprindelige tilladte foder-mængde på 229,4 tons ($F_{till} = 229,4$ tons, $F_{rel} = 426,7$ tons).

Dambruget skal overholde følgende maksimale årlige og daglige udlederkrav:

Stof	Maks. årlig udledning (kg) U-max	Maks. daglig, gennemsnitlig udledning (kg) U-max/365	Max daglig udledning
Total-kvælstof:	24.161	66,2	241 kg*
Total-fosfor:	1.241	3,4	12,4 kg*
BI_5 :	10.347	28,3	9,4 mg/l** 14,1 mg/l**
Ammonium-N:	7.483	20,5	3,8 mg/l** 5,6 mg/l**

U-max/365 kontrolleres vha. kontrolreglerne for tilstands- og transportkontrol i dambrugsbekendtgørelsen.

*Maksimalværdier, der udgør 1 % af U-max og beregnes som et løbende gennemsnit over 7 dage.

**Absolutte maxværdier, som aldrig må overskrides. Værdierne korrigeres for aktuel vandføring ud fra kontrolreglerne i dambrugsbekendtgørelsens bilag 2.

Bilag 7 - Beredskabsplan

Nedenfor er angivet dambrugets forholdsregler ved uheld, driftsforstyrrelser mv.

Driftsforstyrrelser

Til imødegåelse af driftsforstyrrelser er der installeret overvågningsudstyr, der anvendes til at monitorere udsving og alarmere dambrugets personale. Overvågningsudstyret er koblet til telefonnet eller anden dataforbindelse. Ved et eventuelt strømudfald startes en nødgenerator automatisk.

I det følgende listes nogle af de mulige driftsforstyrrelser og uheld som vil kunne medføre væsentlig forøget forurening fra dambruget, desuden er procedure til afhjælpning og minimering af uheldets omfang angivet:

Udbrud af sygdom i fiskebestanden (ved smittespredning)

Udbrud af sygdomme i fiskebestanden kan både skyldes smittespredning og miljømæssige forhold. Hvis dambrugets indløbsvand bliver forurenet, er det almindeligt, at fiskene oplever akutte gælleinfektioner. For at forhindre smittespredning fra fugle opsættes mågenet, mens smittespredning gennem indløbsvandet er sværere at kontrollere. For at undgå smitte via fodtøj skal alle besøgende enten skifte sko eller få deres fodtøj desinficeret, inden de træder ind i dambruget. Der gøres en stor indsats for at minimere risikoen for sygdomsudbrud gennem høj hygiejnestandard på dambruget. Foderautomater justeres og desinficeres regelmæssigt, og andet driftsudstyr rengøres efter brug. Desuden udføres flere gange dagligt en visuel inspektion af fiskenes sundhedstilstand. Hvis der opdages unormale forhold, underrettes den driftsansvarlige, og dambrugets nødprocedurer iværksættes straks for at håndtere situationen.

Procedure ved konstatering af sygdom blandt fiskene:

1. Fodring indstilles
2. Kontakt til dyrlæge
3. Behandling efter dyrlægens forskrifter.

Strømudfald

Udfald af strøm kan ske ved svigtende levering fra el-forsyningsselskabet, lynnedslag eller lignende.

For at imødegå problemstillingen er der etableret alarm og nødstrømsgenerator, der aktiveres ved strømudfald. Alarmen er tilkoblet personsøger, som bæres af den driftsansvarlige, ligesom en alarmcentral alarmeres efter aftale med den driftsansvarlige.

I tilfælde af unormale tilstande alarmeres den driftsansvarlige, og dambrugets nødprocedure for imødekommelse af denne situation sættes i værk.

Procedure ved konstatering af strømudfald

1. Alarm gives fra dambrugets alarmeringsanlæg
2. Vagthavende skal være på dambruget senest 15 minutter efter alarmering
3. Fodring indstilles
4. El-installatør kontaktes

Håndteringsuheld

Håndteringsuheld kan i værste fald forårsage personskade, fiskedød intern på dambruget og/eller forurening af det eksterne miljø nedstrøms dambruget.

For at imødegå problemstillingen omkring håndteringsuheld, instrueres dambrugets medarbejdere behørigt i brugen af de enkelte maskiner på dambruget, samt i R- og S-sætninger, som er gældende i forbindelse med anvendelsen af de enkelte hjælpestoffer. Ved håndteringsuheld med personskade, alarmeres på tlf.: 112 eller der konsulteres en læge efter behov. Ved håndteringsuheld med intern fiskedød og/eller forurening af det eksterne miljø nedstrøms dambruget til følge, iværksættes følgende aktionsplan:

Procedure ved akut forurening af dambruget og dets afløbsvand

1. Forureningskilden søges lokaliseret og stoppet
2. Fodring indstilles / luk af for foderautomater
3. Regulering af frekvens til beluftnings-/iltanlæg efter behov
4. Alarmer 112 og meld vandforureningsalarm

I forbindelse med en sådan hændelse bør det bemærkes, at der ikke vil være risiko for forurening med miljøfremmede stoffer, og som følge heraf er der ingen risiko for langtidseffekter for miljøet.

Procedure for minimering af risiko for ovenstående uheld indtræffer

For at minimere risikoen for at ovenstående hændelser indtræffer, er nedenstående procedurer indarbejdet i de daglige arbejdsgange på dambruget.

Eftersyn

Proceduren for eftersyn på dambruget ligger først og fremmest i, at vagthavende på dambruget har pligt til at indberette alle afvigelser fra optimaldriftstilstand til den driftsansvarlige.

Vedligeholdelse

Med hensyn til den generelle vedligeholdelse af dambruget og dets tekniske installationer, aftales de konkrete arbejdsopgaver fra dag til dag mellem den/de ansatte og ansvarshavende.

Vedligeholdelse af renseforanstaltninger

Dambrugets slamkegler, mikrosigter og biofilter er indrettet til kontinuerlig drift. Vedligeholdelse af disse indskrænker sig til et dagligt eftersyn, hvor dyser, filterdug og smøring kontrolleres samt kontrol af blæserens oliestand og lejestøj kontrolleres dagligt. Vandfordelingen i bundfældningen observeres og der foretages oprensning efter behov.

Der føres dagligt tilsyn med anlægget. Ved afvigelse af normaldrift foretages udbedrende handlinger efter samråd med den driftsansvarlige, således at maksimal renseevne så vidt muligt altid opretholdes.

Bilag 8 - Driftsjournalens indhold

Ferskvandsdambrugets driftsjournal skal indeholde oplysning om følgende forhold:

- Aktuel bestand af fisk pr. måned, tilgang af fisk og afgang af fisk ved salg.
- Indkøb af foder med angivelse af fodertyper. Foderets sammensætning, skal tillige kunne dokumenteres ved hjælp af varedeklaration eller analyseresultater fra et autoriseret laboratorium.
- Tidspunkt for oprensning af slamdepot. Den oprensede mængde slam skal skønnes.
- Afgang af døde fisk med angivelse af mængde, art og opgørelsesperiode. Ekstraordinært store mængder opgøres straks.
- Vandforbrug. Registreringen skal ske kontinuert ved hjælp af flowmåler i indtag og udløb med en nøjagtighed på 5 %. Logfil skal være tilgængelig i forbindelse med driftsjournalen. Øjeblikkeligt og gennemsnitligt vandforbrug skal altid opgøres samtidig med gennemførelsen af egenkontrollen.
- Returpumpning. Angivelse af periode og mængde.
- Slutdeponering af slam. Opgørelsen sker, hver gang slam bortskaffes, med oplysning om, hvor slammet blev deponeret.
- Ferskvandsdambrugets egenkontrol.

I forbindelse med anvendelse af medicin og hjælpestoffer skal dambrugets driftsjournal som minimum indeholde følgende oplysninger:

- Årsag til brug af hjælpestof eller behandling med medicin.
- Mængde af anvendte af hjælpestoffer til vandbehandling
- Angivelse af hjælpemidlets navn, numre på damme der er behandlet, samt begyndelses - og slutdato for behandlingen.
- Mængde af anvendte mediciner til sygdomsbekæmpelse med angivelse af præparatets navn og mængde, numrene på damme der er behandlet samt begyndelses- og slutdato for behandlingen.
- Tidspunkt for forbrug af stofferne. Anvendes stofferne flere gange, skal dette angives.
- Mængdeangivelse/dosering af stofferne og ved forbrug af hjælpestoffer skal metoden angives.
- Angivelse af produktionsenheder, hvor stofferne anvendes med angivelse af bestandsstørrelse.
- Henvisning til dyrlægens besøgsrapport når der anvendes medicin. Besøgsrapporten skal opbevares sammen med driftsjournalen.
- Det samlede forbrug af de enkelte mediciner og hjælpestoffer skal opgøres en gang om året (pr. 31. december) og indberettes til tilsynsmyndigheden senest den 1. februar det følgende år

Bilag 9 – Vurdering efter habitatbekendtgørelsen

Dato: 27. februar 2025

Projektets indhold

Ny miljøgodkendelse af Tim Mølle Dambrug med ændret og udvidet anlæg. I forbindelse med ændringen af indretningen flyttes produktionen fra det opstrøms liggende Nr. Esp Fiskeri, Vandmøllevej 2, Torsted til Tim Mølle Dambrug. Der tillades udledning af uændrede mængder af den samlede mængde kvælstof og fosfor fra de to dambrug og uændrede mængder organisk stof ift. tidligere godkendelse af Tim Mølle Dambrug til Tim Å.

Vandforsyningen til dambrugsdriften vil også fremover foregå ved indtag af overfladevand fra Tim Å.

Lovgrundlag

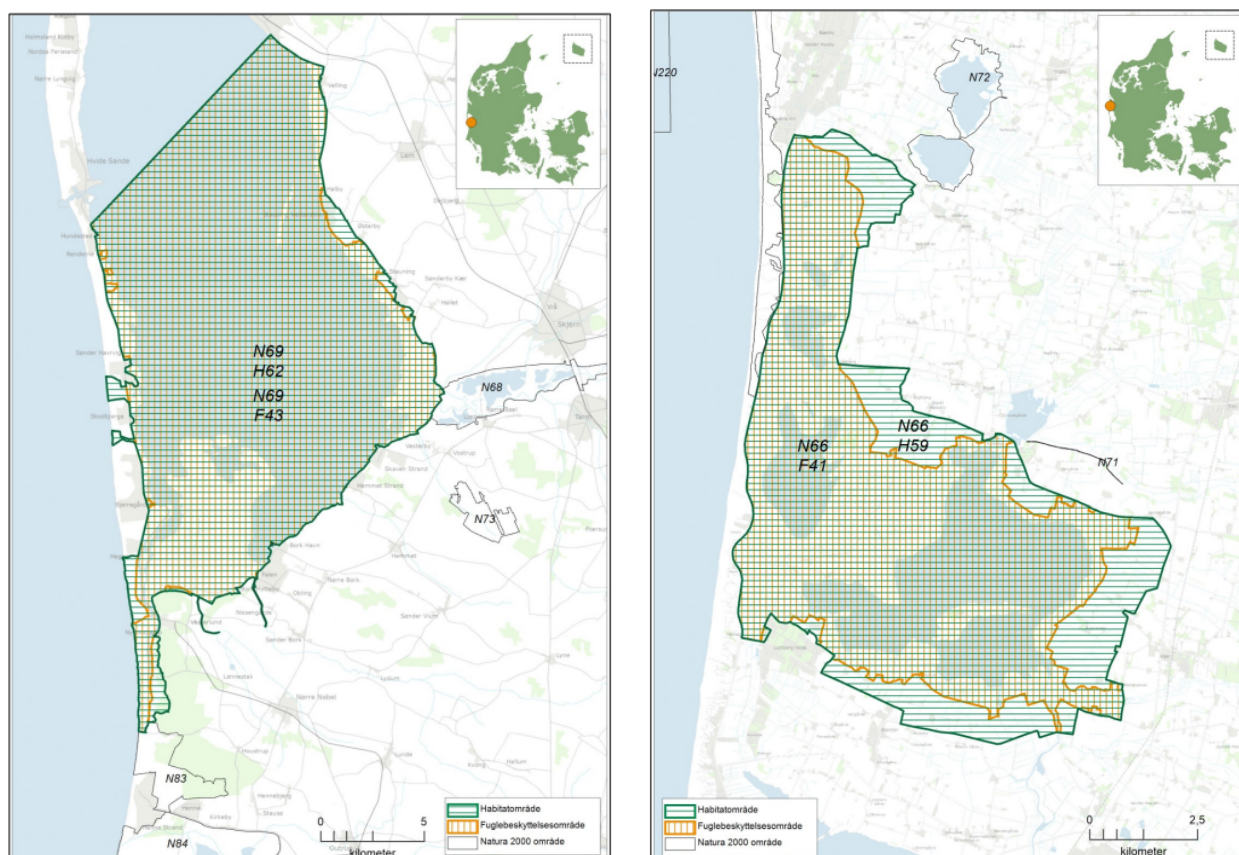
BEK nr. 1098 af 21/08/2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Habitatbekendtgørelsen).

Natura 2000-områder

Tim Mølle Dambrug udleder omkring 320 liter vand i sekundet fra produktionen til Tim Å, som via Tim Engso afvander til Stadil Fjord, som afvander videre til Ringkøbing Fjord.

Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord er udpeget som Natura 2000-område nr. 66 (H59, F41)

Ringkøbing Fjord er udpeget som Natura 2000-område nr. 69 (H62, F43)

Figur 1. Habitatområderne Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen (til venstre) og Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord (til højre).

Tabel 1. Arter og naturtyper der er udpegningsgrundlag for Natura 2000-områderne Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord (H59, F41) samt Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen (H62, F43).

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 59		
Naturtyper:	Lagune* (1150)	Strandeng (1330)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Rigkær (7230)	
Arter:	Vandranke (1831)	Bæklampret (1096)
	Havlampret (1095)	Odder (1355)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 41		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Pibesvane (T)
	Sangsvane (T)	Grågås (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Spidsand (T)	Skeand (T)
	Krikand (T)	Rørhøg (Y)
	Plettet rørvagtel (Y)	Hjejle (T)
	Pomeransfugl (T)	Sortterne (Y)
	Blåhals (Y)	

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 62		
Naturtyper:	Flodmunding (1130)	Lagune* (1150)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klithede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Klitlavning (2190)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Tørvelavning (7150)
	Rigkær (7230)	
Arter:	Vandranke (1831)	Flodlampret (1099)
	Havlampret (1095)	Laks (1106)
	Stavsild (1103)	Majsild (1102)
	Odder (1355)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 43		
Fugle:	Skarv (T)	Rørdrum (Y)
	Skestork (Y)	Knopsvane (T)
	Pibesvane (T)	Sangsvane (T)
	Grågås (T)	Blisgås (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Mørkbuget korttegås (T)	Gravand (T)
	Knarand (T)	Spidsand (T)
	Skeand (T)	Pibeand (T)
	Krikand (T)	Hvinand (T)
	Havørn (T)	Stor skallesluger (T)
	Fiskeørn (T)	Blå kærhøg (T)
	Rørhøg (Y)	Vandrefalk (T)
	Plettet rørvagtel (Y)	Blishøne (T)
	Klyde (TY)	Hjejle (T)
	Pomeransfugl (T)	Almindelig ryle (TY)
	Brushane (Y)	Hvidklire (T)
	Stor kobbersneppe (Y)	Lille Kobbersneppe (T)
	Splitterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Mosehornugle (Y)
	Blåhals (Y)	Rødrygget tomskade (Y)

Bevaringsprognosen fremgår af de pågældende områders Natura 2000-basisanalyser.

Beskrivelse af påvirkningen

Den fremtidige maksimale udledning af næringsstoffer og organisk stof fra Tim Mølle Dambrug er opgjort i tabellen nedenfor.

Tabel 2: Maksimal tilladt udledning fra Tim Mølle Dambrug.

Parameter	Maks. udledning (kg/år)
Total-N	24.161
Total-P	1.241

Derudover udledes også restkoncentrationer af medicin- og hjælpestoffer til Tim Å.

Påvirkning fra medicin- og hjælpestoffer

Udledningen af medicin- og hjælpestoffer er behandlet i den samlede risikovurdering for å-systemer med dambrug i oplandet til Ringkøbing Fjord (Fjorback, 2011). Dambrugenens vilkår for anvendelse og udledning af medicin- og hjælpestoffer tager udgangspunkt i risikovurderingen for at sikre, at miljøkvalitetskravene kan overholdes i de berørte vandområder.

I risikovurderingen tildeles hvert dambrug en andel af medianminimumsvandføringen til fortynding af medicin- og hjælpestoffer, så miljøkvalitetskravene for de enkelte stoffer kan overholdes. Der tages samtidig stilling til, om der skal sættes skærpede vilkår i forhold til udledning til marine vandområder med skærpede miljøkvalitetskrav for visse stoffer.

Anvendelse af medicin- og hjælpestoffer vil således ikke medføre en udledning i sig eller kumulativt, der vil kunne medføre en overskridelse af miljøkvalitetskravene i vandområderne, og der vil derfor ikke være en påvirkning af arter eller naturtyper i Natura 2000-områderne.

Påvirkning (organisk og næringsstof) af Stadil Fjord

Udledningerne i sig selv

I Vandområdeplan 2021-2027 er der angivet en samlet påvirkning af Stadil Fjord på 14,2 tons fosfor om året. Målbeklastningen er 13,2 tons, og der derfor indregnet reducerende indsatser på 1000 kg fosfor.

Udledningen af maksimalt 1,2 tons P pr. år fra Tim Mølle Dambrug vil isoleret set være et negativt bidrag til Stadil Fjord, men svarer til hidtidige udledninger fra dambrug i Tim Å. Udledningen af fosfor fra Tim Mølle Dambrug forventes i en vis grad også at blive rensat i Tim Engsø, inden næringsstofferne løber ud i Stadil Fjord. Der er ikke i nuværende vandområdeplan et indsatskrav for dambrug.

På den baggrund vurderer kommunen, at den fortsatte udledning af fosfor fra dambruget ikke i sig selv vil medføre en ændring og dermed påvirkning af miljøtilstanden i Stadil Fjord.

Mulige kumulative effekter

Tim Mølle Dambrug vil efter lukningen af Nr. Esp Fiskeri være det eneste dambrug i Tim Å, og den kumulative effekt vil dermed ikke være væsentlig.

Påvirkning (organisk og næringsstof) af Ringkøbing Fjord

Udledningerne i sig selv

I Vandområdeplan 2021-2027 er der angivet en samlet påvirkning af Ringkøbing Fjord på 4.500 tons kvælstof om året. Målbeklastningen er 2.900 tons, og der derfor indregnet reducerende indsatser på 1.600 tons kvælstof.

Udledningen af maksimalt 24 tons N pr. år fra Tim Mølle Dambrug vil isoleret set være et negativt bidrag til Ringkøbing Fjord, men størrelsen af udledningen er dog meget begrænset i forhold til den samlede udledning.

I forhold til fosfor er der ikke en indsats for nedbringelse af mængden til Ringkøbing Fjord. Den aktuelle belastning er lig med målbeklastningen på 100 tons.

På den baggrund vurderer kommunen, at den fortsatte udledning af kvælstof og fosfor fra dambruget ikke i sig selv vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøtilstanden i Ringkøbing Fjord.

Mulige kumulative effekter

I Vandområdeplan 2021-2027 er der angivet en samlet påvirkning af Ringkøbing Fjord på 4.500 tons kvælstof om året. Målbeklastningen er 2.900 tons, og der derfor indregnet reducerende indsatser på 1.600 tons kvælstof.

Bidraget fra Tim Mølle Dambrug vil være ubetydeligt set i forhold til de samlede tilledte mængder. Der er opsat indsatser i Vandområdeplan 2021-2027, som skal nedbringe de tilledte mængder af kvælstof. Udledninger fra dambrug indgår ikke som en indsats.

På den baggrund vurderer kommunen, at den fortsatte udledning af kvælstof og fosfor fra Tim Mølle Dambrug i kumulation med andre udledninger ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøtilstanden i Ringkøbing Fjord.

Påvirkning (organisk og næringsstof) af naturtyper

Naturtyperne i de to Natura 2000-områder vil ikke blive påvirket af udledningen fra Tim Mølle Dambrug.

Påvirkning af arter

I habitatvurderingen indgår alle arter omfattet af habitatbekendtgørelsen. I forhold til det konkrete projekt finder kommunen det relevant at opliste og kommentere specielt på nedenstående arter. Vurderingen tager for lampret- og fiskelarver udgangspunkt i, at dambruget miljøgodkendes med en afgitring på 10 mm ved udløbet og 4 mm ved vandindtaget i overfladen af Tim Å.

Bæklampret (bilag II)

Bæklampret lever udelukkende i vandløb, og gennemfører hele sin livscyklus uden det parasitiske stadium, der kendes fra de to øvrige lampretter, der vandrer til havet, hvor de i en årrække lever som

parasitter på andre fiskearter, inden de vender tilbage til vandløbene for at gyde. Bæklampret lever af fint organisk materiale og alger. Gydningen foregår på vandløbsbunden, hvor der er sand og grus. Artens beskedne krav til leve- og gydested er givetvis en del af forklaringen på artens forholdsvis store udbredelse i Danmark.

Den er udbredt i langt de fleste jyske vandløb, både i de fysisk set bedste vandløb, men også i ensartede, kanalagtige vandløb med langsom strøm og blød bund. I resten af landet forekommer den i en række vandløb på Fyn. Den er bl.a. udbredt i Odense Å-systemet. På Sjælland er der noget længere mellem bestandene, men der er fund i Nordsjælland omkring Esrum Sø og sporadisk i nogle få andre vandløb. Overordnet set vurderes arten og dens udbredelse i Danmark at være stabil, og der vurderes at være stabile og levedygtige bestande i mange danske vandløb. I NOVANA-programmet overvåges bæklampret både i forbindelse med programmets vandløbsovervågning, men arten er også specifikt eftersøgt i flere habitatområder.

Bæklampret er registreret 4 gange i området på 1 lokalitet i perioden 2006-2018. Arten er registreret i Ejstrup Bæk som har udløb i Stadil Fjord. Arten findes i de mindre tilløb i dette Natura 2000-område, og der vurderes at være gode forudsætninger til stede for en forekomst af bæklampret. Der vurderes således ikke at være trusler for artens fortsatte forekomst i området. (Miljøstyrelsen 2022).

Der er i fiskeundersøgelserne de seneste 25 år ikke konstateret bæklampret i Tim Å. Ift. bæklampret i udpegningen af Stadil Fjord findes arten jf. ovenstående beskrivelse i de mindre tilløb til Stadil Fjord. Tim Å er umiddelbart et større tilløb til Tim Engsø, som leder videre til Stadil Fjord og er dermed ikke et direkte tilløb til Stadil Fjord. Kommunen vurderer, at bæklampretter ikke vil blive negativt påvirket af projektet.

Havlampret (bilag II)

Hav- og flodlampret overvåges i det nationale overvågningsprogram, NOVANA. Naturstyrelsens nuværende datagrundlag omkring artens udbredelse og forekomst i Natura 2000-områderne er dog begrænset.

Havlampretten opvokser i havet som parasit på andre fisk, og vandre i sommerperioden ind i større vandløb for at gyde. Den gyder på vandløbsstrækninger med god strøm, og hvor vandløbsbunden består af sten og grus. De nyklækkede larver vandrer mod områder med blød bund, hvor de som de øvrige lampretarter ernærer sig af fint organisk materiale, alger og mikroorganismer. Havlampretten er forholdsvis sjælden i Danmark, og men ved på nuværende tidspunkt ikke ret meget om artens reelle udbredelse i de danske vandløb. Som for alle andre fisk der opvokser i havet og som gyder i vandløb er det vigtigt, at arternes frie vandring sikres. I NOVANA-programmet er arten overvåget i vandløb i de habitatområder, hvor arten er medtaget på områdernes udpegningsgrundlag.

Havlampret er på områdets udpegningsgrundlag, hvor den tidligere er fundet på en enkelt lokalitet i Hover Å. Arten er seneste undersøgt i 2015, hvor den ikke blev genfundet i området. Kendskabet til artens forekomst i området er generelt mangelfuldt, og det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at give en nærmere beskrivelse af forekomsten. Trusselsvurderingen er derfor på samme måde ukendt for området. (Miljøstyrelsen 2022)

Kommunen har kendskab til fund af lampretarterne (flod-/hav- og bæklampret) i Tim Å. Havlampretter vandrer mellem marine levesteder og gyde og opvækstområder i ferskvand. Lampretlarverne lever nedgravet i vandløbsbunden i u-formede gange indtil de vandrer mod havet ved en størrelse på 13-15 cm. På det tidspunkt har lampretterne en diameter på 5 mm.

Det er tidligere vurderet, at lampretlarverne kan gå tabt ved dambrугenes vandindtag som følge af utilstrækkelig afgitring (klagenævnsafgørelse for Gl. Elværk ved Uggerby Å).

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at havlampret ikke er tilstede i Tim Å, da den ikke er registreret i de seneste 25 års fiskeundersøgelser og generelt er fundet i begrænsede mængder i oplandet til Stadil Fjord.

Projektet forventes ikke at have en negativ effekt på tilstanden for havlampret i oplandet til Ringkøbing Fjord og Stadil Fjord.

Flodlampret (bilag II)

Flodlampret er en vandrefisk, der yngler i vandløb og vokser op i havet. Efter 1-2 år i havet, hvor flodlampretten lever parasitisk på andre fisk, vandre de voksne lampretter op i vandløbene for at gyde. Gydning sker i vandløb, hvor vandløbsbunden består af småsten og grus. De nyklækkede laver opholder sig på vandløbsstrækninger med blød bund, hvor de graver sig ned i bundsubstratet, hvor de lever af fint organisk materiale og alger. De voksne lampretter dør efter gydningen. Flodlampretten er forholdsvis sjældent i Danmark, og er kun registreret i større antal ganske få steder. Der ses årlig optrækkende flodlampretter i Ribe Vesterå, hvor de gyder. Arten kendes ikke fra fynske vandløb, og fra Sjælland er der kun gjort ganske få fund. Som for alle andre fisk der opvokser i havet og som gyder i vandløb er det vigtigt, at arternes frie vandring sikres. I NOVANA-programmet er der foretaget overvågning i vandløb i de habitatområder, hvor arten er medtaget på områdenes udpegningsgrundlag. På landsplan er arten kun registreret i ganske få vandløb.

Der er ikke foretaget overvågning af flodlampret i området. Det er derfor ikke muligt at give en nærmere beskrivelse af artens forekomst i området på nuværende tidspunkt. Trusselvurderingen er derfor på samme måde ukendt for området. (Miljøstyrelsen 2022)

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at flodlampret ikke er tilstede i Tim Å, da den ikke er registreret i de seneste 25 års fiskeundersøgelser.

Projektet forventes ikke at have en betydning for tilstanden af flodlampret for habitatområdet Ringkøbing Fjord.

Odder (bilag II og -IV)

Odderen lever i tilknytning til vandområder, og findes i såvel stillestående som i rindende vand. Arten kan findes i både saltvand og ferskvand, og foretrækker især uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder, med gode skjulesteder i form af tæt vegetation.

Odderens udbredelse i Danmark er blevet overvåget på landsplan i det nationale overvågningsprogram i 2004, 2011-2012 og seneste igen i 2017. Arten blev i 2017 fundet i 332 10x10 km kvadrater mod hhv. 293 og 251 i 2011-2012 og 2004. Samlet set har odderen øget sin udbredelse markant over de ca. 15 år den er overvåget i NOVANA-programmet, og har nu etableret en egentlig ynglebestand både på Fyn og i Vestsjælland. Hvis bestanden på Sjælland på lang sigt skal sikres er det afgørende, at arten formår at genkolonisere de egnede levesteder mod sydøst.

Der er fundet spor/ekskremitter fra odder på alle 5 undersøgte stationer i området, hvoraf der også ved den forrige overvågningsperiode 2011-12 blev fundet spor/ekskremitter af odder på de 4. Som det

fremgår af kortet nedenfor, har arten en forekomst både i Stadil- og Vest Stadil Fjord samt i flere mindre vandløb i den nordlige del af habitatområdet. På baggrund heraf samt områdets karakter med fjorde, vandløb og uforstyrrede skjulesteder, vurderes der at være en stabil forekomst af odder i området. (Miljøstyrelsen 2022).

Projektet har ikke negativ betydning for odderen.

Vandranke (bilag II og -IV)

Vandranke er i NOVANA-programmet registreret på en række vidt forskellige lokaliteter, fra større vandløb og kanaler til vandhuller og store søer som fx Stadil Fjord. Arten har tidligere været angivet fra omkring 25 lokaliteter i Vestjylland fra Nissum Fjord i nord til Ribe i syd indenfor den atlantiske region. I 2008 kendes vandranke fra i alt 13 lokaliteter, som alle ligger i den atlantiske region. I perioden 2014-2015 er den i NOVANA-programmet eftersøgt på 72 lokaliteter med positive fund på 32 af disse. Ud fra fundene på de lokaliteter, som er undersøgt i både 2008 og i perioden 2014-2015 ser udbredelsen overordnet ud til at være stabil. Udviklingen i artens bestandsstørrelser på de enkelte stationer udviser nogen år til år variation.

Vandranke er senest fundet i 2017, hvor den blev registreret i et lille vandhul beliggende øst for Anholt Bro på nordsiden af Sundå i områdets nordlige del. På grund af det lille forekomstareal på kun dette ene kendte voksested anses forekomsten for truet i dette Natura 2000-område (Miljøstyrelsen 2022).

Projektet vil ikke påvirke vandrankens udbredelsesområde negativt eller forhindre, at arten kan opnå en gunstig bevaringsstatus.

Laks (bilag II)

Laksen har en begrænset udbredelse i Danmark og er tilknyttet de store vestjyske vandløb Skjern Å, Storå, Varde Å, Kongeå, Sneum Å og Ribe Å. De naturlige laksebestande i de danske vandløb var tæt på udryddelse, og bestandene er fortsat afhængige af årlige udsætninger. Eneste undtagelse fra dette er Storå, hvor udsætninger af laks er ophørt i 2018. Da bestanden nu vurderes at være selvreproducerende.

Laksen stiller store krav til levested, hvad angår vandkvalitet, fysiske forhold og vandtemperatur, og betragtes i udpræget grad som en rentvandskrævende vandløbsfisk. En forudsætning for at opnå gode, selvreproducerende laksebestande i de store jyske vandløb er, at der skabes fripassage til og fra gydepladserne, således det sikres at de voksne fisk kan gyde og laksesmoltens vandring til havet kan foregå uhindret. Endvidere er det afgørende, at de fysiske forhold i de pågældende vandløb tilfredsstillende laksens store krav til gydepladserne.

På laksens vandring fra opvækstområderne i havet til gydepladserne i hovedløbet af Skjern Å, og de store tilløb: Omme Å, Vorgod Å og Karstoft Å, svømmer den igennem Ringkøbing Fjord. Fjorden er derfor at opfatte som en del af artens vandringsrute fra havet til gydepladserne i de store vandløb, hvorfor arten er medtaget på udpegningsgrundlaget for tre Natura 2000-områder. Opgangen af gydemodne laks i Skjern Å-systemet er beregnet af Danmarks Tekniske Universitet - DTU Aqua fem gange i perioden fra 2008 til 2017. Beregningerne viser nogen fluktuation mellem undersøgelsesårene. Flest laks er der registreret i den seneste undersøgelse i 2017. På baggrund af undersøgelser af nedtrækkende laksesmolt i 2016 og 2017 forventes opgangen af gydemodne laks dog at blive noget lavere i de kommende år. Skjern Å laksen passerer talrigt op gennem Skjern Å under artens gydetræk, og der vurderes således umiddelbart ikke at være trusler for artens forekomst i området. (Miljøstyrelsen 2022)

Dambruget ligger i Tim Å-systemet, som i mindre grad er oplagt gydeområde for laks, da arten skal passere Ringkøbing Fjord, Stadil Fjord og Tim Engsø for at finde vej til vandløbet. Der er fundet laks i Hover Å-systemet, som har en direkte forbindelse til den sydlige del af Stadil Fjord, men der er ikke gjort fund i Tim Å. Kommunen vurderer, at laks i udpegningsgrundlaget for Ringkøbing Fjord ikke vil blive negativt påvirket af projektet.

Stavsild (bilag II)

Stavsilden er en vandrefisk, der yngler i ferskvand og vokser op i havet. Der er ikke sikkert kendskab til, at arten nogensinde har ynglet i de danske vandløb. Herhjemme træffes den som en gæst fra landene syd for Danmark, hvor den gyder i de store mellemeuropæiske vandløb. Efter gydning vandrer den mod nord og træffes bl.a. langs de danske kyster. Stort set alle de registreringer der sker stavsild herhjemme gøres i havet, og kun ganske få individer er truffet i vandløb. Derfor betragtes den blot som en strejfer. Af samme grund har de danske vandløbs tilstand ingen direkte betydning for artens forekomst herhjemme. I Danmark er arten truffet i størst antal langs vestkysten, hvor arten sammen med andre fiskearter samler sig omkring havneanlæg fx ved sluserne i Hvide Sande og Thorsminde. I NOVANA-programmet er arten eftersøgt i de vandløb, hvor arten indgår i de pågældende habitatområdernes udpegningsgrundlag.

Der er ikke foretaget overvågning af stavsild i området. Det er derfor ikke muligt at give en nærmere beskrivelse af artens forekomst i området på nuværende tidspunkt. Det er samtidig heller ikke muligt at give en trusselvurdering for arten i området. (Miljøstyrelsen 2022)

Stavsilden er ikke påvirket vandløbenes tilstand, da den gyder i mellemeuropæiske vandløb og under danske forhold findes i kystvandene. Kommunen vurderer, at stavsild ikke vil blive negativt påvirket af projektet.

Fuglearter

I forhold til udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområderne er nogle af arterne meget afhængige af bundvegetation - blandt andet svaner og svømmeænder og kan derfor påvirkes indirekte af næringsstofftilførsel samt for Ringkøbing Fjords vedkommende også af slusepraksis ved Hvide Sande.

I Vandområdeplan 2021-2027 er miljømålet for Ringkøbing Fjord en god økologisk tilstand. For at nå målene i planen, skal der ske en reduktion i udledningen af kvælstof i planperioden. Der er ikke opstillet indsats om reduktion af kvælstofudledningen fra dambrug i oplandet til Ringkøbing Fjord. Den fornyede miljøgodkendelse af Tim Mølle Dambrug vil heller ikke medføre en øget kvælstofbelastning til Ringkøbing Fjord, og kommunen vurderer derfor, at udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområderne ikke vil blive påvirket negativt.

Samlet vurdering

Det er kommunens vurdering, at den fornyede miljøgodkendelse af Tim Mølle Dambrug med vilkår for drift og indretning af dambruget ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter vil medføre målbare effekter eller påvirke bilag IV-arter eller Natura 2000-områderne Stadil Fjord og

Vest Stadil Fjord eller Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen væsentligt. Det vurderes samtidig, at der ikke er behov for udarbejdelse af en nærmere konsekvensvurdering af projektet.

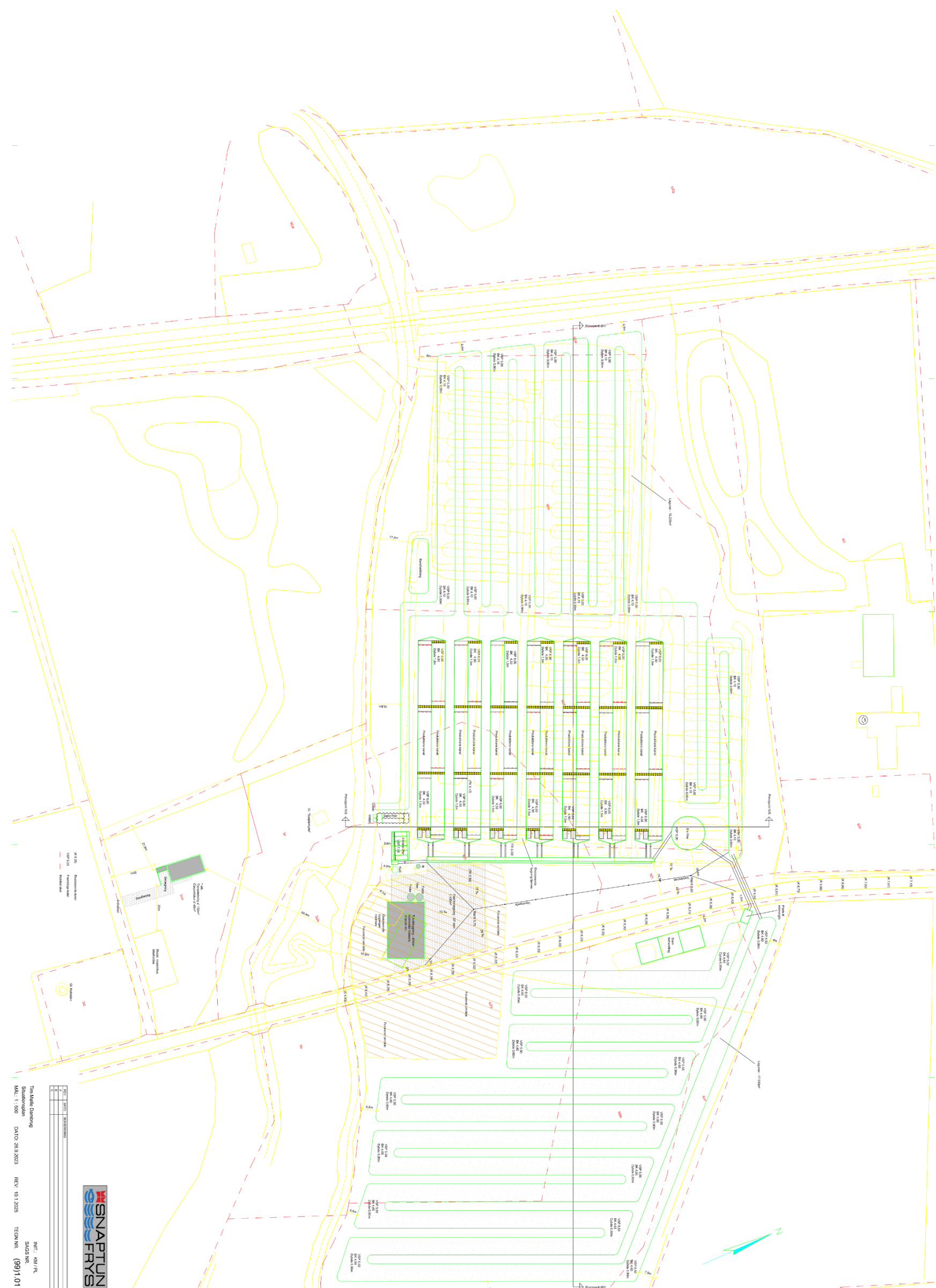
Referencer

Fjorback, C. 2011. Risikovurdering for Ringkøbing-Fjord samt vandløbssystemerne med afstrømning til fjorden – brug og udledning af medicin- og hjælpestoffer. Rapport fra Niras A/S.

Miljøstyrelsen 2022. <https://mst.dk/erhverv/rig-natur/naturindsatser/natura-2000/natura-2000-planlaegning-2022-2027>

Miljøstyrelsen 2022. <https://mst.dk/erhverv/rent-miljoe-og-sikker-forsyning/vandmiljoe/vandomraadeplaner/overblik-vandomraadeplanerne-2021-2027>

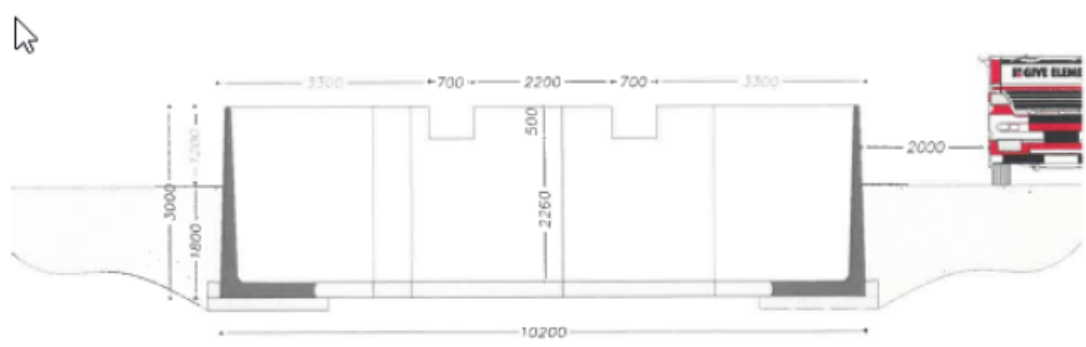
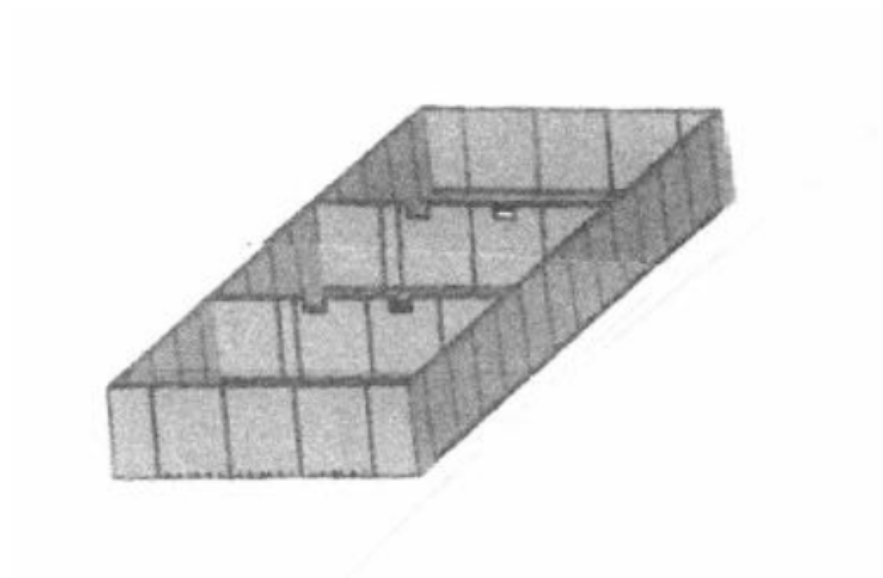
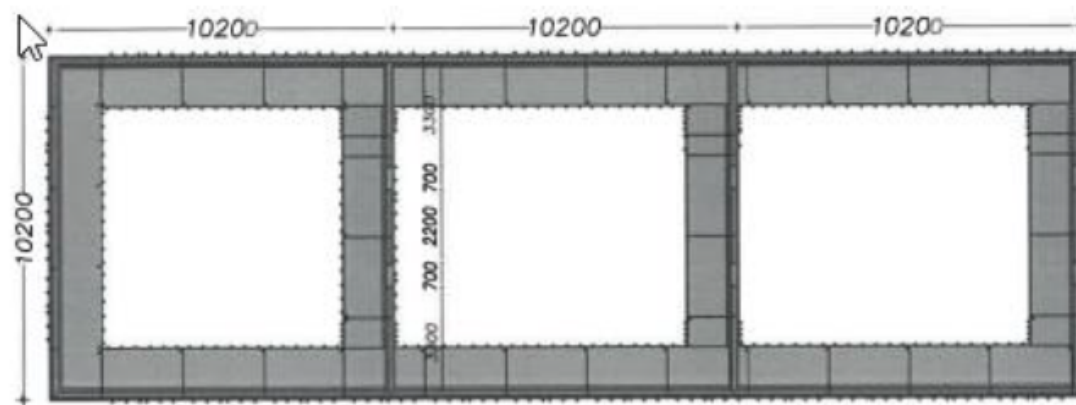
Bilag 10 Situationsplan

Page 10 of 10

1

Bilag 12 Slamtank

Bilag 13 Ansøgers miljøtekniske beskrivelse

Skanderborg/Snaptun den 19-02-2025

Tim Mølle Dambrug Miljøteknisk beskrivelse af anlægget

Resume

Der etableres et indpumpningsanlæg med faunasigte og filter til erstatning for dambrugets opstemning, som nedlægges. Placering af indpumpningsanlægget er vist på oversigtstegningen og tegninger af anlægget er fremsendt.

Det eksisterende produktionsanlæg nedlægges og erstattes af syv produktionsenheder med en længde på 90 m og en bredde på 12 m. Indretningen af produktionsenhederne fremgår af fremsendte tegning. Anlæggenes placering er vist på situationsplan. Afløbet fra de syv enheder ledes til et Ø15 m stort biofilter og videre til dambrugets plantelaguneanlæg. Plantelagunernes areal udgør 27.236 m². Vandspejlet i produktionsanlæggene hæves med en meter i forhold til det eksisterende anlæg. Dette dels for at sikre mod højvande og dels for at skabe vandtryk til at drive afløbsvandet gennem lagunearealerne.

Indpumpningsanlæg

Der etableres et vandindtagsbygværk i stålspuns. Bygværket etableres, så de flugter med åbrinken. Det forsynes med to faunasigter af tromletypen til dagligt vandindtag, der etableres et supplerende nødindtag. Bredden bliver ca. 4 m og vanddybden i åen er ca. 0,7 m ved normal vandstand.

Fra indtagsbygværket ledes vandet som vist på fremsendte tegninger til et 12 m langt, 4 m bredt og 3 m dybt sandfang (vanddybde ca. 1,6 m). Der etableres en skillevæg, som deler sandfanget i 2 lige brede kanaler. Disse kan afspærres individuelt, for at muliggøre oprensning af den ene halvdel uden at sende væsentlige mængder skidt til pumperne.

Pumperne til dambrugets vandtilførsel placeres for enden af sandfanget. Disse påregnes monteret i et 2 x 2 m område afgrænset af en 1 m høj væg som vist på tegningerne. Pumperne leverer vand til et filteranlæg bestående af 6 filterkummer á 2 x 6 m som vist på tegningerne. Filterfyldningen er ca. 0,7 m høj. Det giver et samlet areal på 72 m². Ved skylning af filtrene gennemblæses disse med luft fra et diffusorarrangement placeret under fyldningen. Dette er i hvert kammer opdelt i to systemer således, at enten halvdelen eller hele filteret kan beluftes. Dette muliggør en rotation af filterfyldningen under skylningen, når filteret kun beluftes i den ene halvdel. Under tømning efter beluftning holdes der luft på hele filterfladen og et standrør ved udløbet trækkes, hvorved filteret tømmes ud gennem bunden. Under denne procedure afspærres filterets ind- og udløb med skytter. Luftmængden til skylning udgør ca. 950 m³/h. Efter filteret er der et bassin til at modtage vand fra filteret efter passage af et rislefilter til afgasning af det indtagne vand. Skyllvand fra filtrene kan ledes til Tim Å via et bundfældningsanlæg på ca. 150 m² eller alternativt til dambrugets plantelagune.

Skanderborg/Snaptun den 19-02-2025

Opdrætsanlæg

Dambruget er indrettet med 7 kanalanlæg bestående af i alt syv 12 m brede og 90 m lange dobbeltkanaler med en vanddybde på ca. 1,5 m. Kanalanlæggene modtager vand via en fødekanal fra indløbsfilterets beluftningsbassin. Vandet beluftes med 6 air-lift pumper i hver dobbeltkanal. Før hver air-lift indrettes et slamfang i form af slamkegler efter en rist. Kanalerne er indbyrdes forbundet, så vandet kan bringes til at cirkulere gennem kanalerne. I den ene ende af de dobbelte kanalsystemer passerer vandet to GM6-200 mikrosigter inden genbrug.

Friskvandsmængden udgør ca. 45 l/sek. pr. kanalanlæg, og der påregnes et vandflow på ca. 900 l/sek. i hver kanal. Afløbsvandet fra kanalerne føres via et biofilter og en mikrosigte til lagunen.

Vandtransporten i kanalerne sikres sammen med udluftning og opiltning af vandet ved hjælp af tolv 1,75 m lange, 6 m brede og 1,5 m dybe air-lift pumper. Disse er placeret ved indløb og henholdsvis 1/3 og 2/3 inde i hver kanal. I den første halve meter af air-lift pumpen går vandet ned under en plade ført fra over vandoverfladen til en dybde på 1m. Efter pladen går vandet op gennem et diffusorarrangement bestående af fjorten 6 m lange diffusorer placeret i 1 meters dybde og ud gennem en rist ført 0,5 m under vandspejl i kanalerne.

Til drift af anlægget benyttes atmosfærisk luft, hvor det samlede luftbehov er op til 35.000 m³/h ved 1,2 m vandtryk. Effektforbruget vil være ca. 160 kW ved fuld drift.

Biofilter

Biofiltret indrettes som et bevægelig medie filter i en rund Ø 15 m tank med en vanddybde på 4 m. Filterets vandvolumen bliver på ca. 700 m³, og filterfyldningen bliver på ca. 350 m³. Det specifikke overfladeareal biofiltret bliver på i alt 260.000 m². Biofilterfyldningen holdes i bevægelse ved indblæsning af luft i et centralt placeret Ø 5 m rør, der er hævet 0,5 m over filterbunden, og som udmunder 0,5 meter under filterets vandoverflade. Luften indblæses gennem et diffusorarrangement placeret 1,5 m under vandspejl i filteret. Filtrene er selvrensende og skal ikke returskylles. Undersøgelser udført af Aalborg universitet viser, at fine partikler i opdrætsvandet sammen med overskydende filterhud samles til større partikler ved vandets passage af filtre med bevægeligt filtermedie. Disse partikler fjernes i en efterfølgende mikrosigte. Meget små partikler der passerer mikrosigten bundfældes i lagunen, hvor de medvirker til at fremme denitrifikationen.

Biofilteret efter afløbene fra produktionsenhederne reducerer udledningen af organisk stof og omdanner en væsentlig del af ammoniumbelastningen fra fiskene til nitrat. Da lagunen er særdeles effektiv til at fjerne nitrat, vil biofilteret ud over at bringe ammoniumudledningen ned under kravet i miljøgodkendelsen også kunne medvirke til at reducere udledningen af totalkvælstof. Filterets ammoniumomdannelseskapacitet vil være ca. 100 kg/døgn

Skanderborg/Snaptun den 19-02-2025

Lagune

Der etableres ca. 27.236 m² plantelagune med en vanddybde på 0,9 m. Vandvolumenet bliver ca. 24.512 m³. Vandets opholdstid i lagunen bliver ca. 21,5 timer. Den hydraulisk belastning bliver 0,012 l/s pr. m² plantelagune. Afløbet fra plantelagunen udmunder kort efter vandindtaget.

Slamtank

Der opføres en betonslamtank på matrikel nr. 92 b langs Åvænget, som vist på situationsplanen. Tanken er 30,6 meter lang, 10,2 meter bred, 1,2 meter over terræn og 1,8 meter under terræn. Den inddeles i tre sektioner med overløb og flydeslamsspærringer mellem sektionerne. Tanken opfylder kravene i dambrugsbekendtgørelsen om impermeabel bund og sider. Siderne føres over terræn for at sikre arbejdsmiljø og mindske opdrift ved tømning, som følge af høj grundvandstand. Koncentreret slam fra dambrugets slamkegler pumpes til sektion 1, spulevand fra mikrosigter til sektion 2, og det samlede vand ledes gennem sektion 3. Det klarede slamvand fra sektion 3 føres til en mikrosigte, som filtrerer både afløbsvandet fra tanken og vandet fra biofilteret. Skyllevand fra mikrosigten retunerer til sektion 2. Slamtankens sektioner forsynes med udtag til direkte opugning af slam til tankvogn. Placeringen tæt på Åvænget muliggør effektiv borttransport af slam med tankbil.

Afsluttende bemærkninger

Fiskenes trivsel søges fremmet ved at indrette anlægget, så partikelbelastningen i opdrætsanlæggene begrænses mest muligt samtidig med, at en intensiv beluftning sikre gode iltforhold og en lav gasovermætning. Det giver mulighed for en god foderkonvertering og en lav belastning fra opdrættet. Yderligere suppleres de bekendtgørelsesmæssige rensekraft med et biofilter, der muliggør en bedre produktion end ved indretning efter dambrugsbekendtgørelsens standardkrav.

/Kaare og Magnus